

BAGAMÉR

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV 2017

Tartalom

KÖSZÖNTŐ	4
BEVEZETŐ	5
BAGAMÉR BEMUTATÁSA	6
Nevezetességei	11
Györgyegyháza	11
ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, ÉPÍTETT KÖRNYEZET	11
ÖRÖKSÉGÜNK.....	15
A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ, MŰEMLEKI védelemre érdemes, HELYI VÉDETT, VAGY ÉPÍTÉSZETI SZEMPONTBÓL VÉDENDŐ ÉRTÉKEK.....	15
HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ, ÉS JAVASOLT ÉPÜLETEK ÉS ÉPÍTMÉNYEK.....	16
ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK	25
KÖZPONT ÉS KÖRNYEZETE	30
HAGYOMÁNYOS TELKES BEÉPÍTÉSŰ FALUSIAS LAKÓTERÜLET.....	35
GAZDASÁGI TERÜLETEK.....	44
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK	45
KONYÁR-KÁLLÓ FOLYÁS ÉR (KÉK-KÁLLÓ – VÖLGYTŐL K-re) TÉRSÉGE	0
ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK	1
TELEPÜLÉSKÉP JELLEMZÉS, ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK.....	1
A REKLÁMOZÁSI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK	5
A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, KERÜLENDŐ MEGOLDÁSOK.....	6
KÖZPONT ÉS TÉRSÉGE	12
KERTES, FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZ.....	13

GAZDASÁGI TERÜLETEK.....	15
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK.....	16
KÉK-KÁLLÓ VÖLGYE ÉS TÉRSÉGE TERÜLETEI	18
JÓ PÉLDÁK	19
IMPRESSZUM.....	28

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Bagamériak!

És Kedves ismeretlen, aki a településünk arculati kézikönyvén keresztül ismerkedsz Bagamérral!

Ezzel a könyvvel olyan hiányt pótolunk, melynek segítségével minden nagyközségi polgár tudatos, és nem csak ösztönös szemlélője, alakítója és formálója lesz, vagy lehet Bagamérnak.

Megismertet bennünket a településünk múltjával, az épített és természeti környezetünk adottságaival. Azok számára is új, érdekes információval szolgálhat a községünk építészete, az esztétikai-architektúrális és ezzel hangulati szempontból „megvilágított” a jelen Bagamérja, akik egy-egy területen ezektől akár bővebb, részletesebb adatokkal, személyes emlékekkel... rendelkeznek.

Eligazít minket az elmúlt évszázadok, generációk alatt kialakult, és a községünk arculatának alakulásában, a „bagamériság” érzésének átélésében, a kötődésben egyaránt. Abban, hogy településünk miért is ilyen sokarcú, miért ott és úgy jelennek meg a természeti környezet formálásával az épített környezet emberi léptékű elemei. Mitől más ez a nagyközség, mint a hasonló nagyságú, vagy helyzetű többi település.

Összefoglaló ez a kiadvány a településünk múltjából, amelyet az őseinktől, szüleinktől kaptunk. És igyekeznünk kell továbbadni az utódainknak is azokat az értékeket, amiktől Bagamér az, ami ma. Lendületes, átalakuló, kissé eklektikus, de hangulatos és harmonikus Nagyközség.

Ezekre az örökségeinkre, az adottságokra támaszkodva lehet mindenkinek a mégoly egyéni elképzelését is megvalósítani a jövőben úgy, hogy azt az itt élő többiek (mások), a helyiek széles rétege szerint is elfogadott, „oda való”, illeszkedő legyen. És alkalmazkodó is akkor, amikor egy régi, vagy új, de meglévő érték mellé, vagy közelében kell megvalósítani az éppen szükséges újat.

Bagamér léptéke, az utcái, a kis terei, azok egymásba fonódása, a zöldfelületek sokasága irányítsa „belülről” azoknak a szándékát is, akik ma kívánják a saját, vagy a bagamériek számára megépíteni azokat az épületeiket, melyek lehetnek lakás, üzlet, munkahelyi használatúak is, vagy a közterületek sokszínűségét, a fáinkat, rétjeinket, a parkjainkat. És ez a rend, a tervezettség és tudatosság az alakuló-átalakuló részekben is a folytonosság, a folyamatosság érzetét keltse.

Szétválasztottuk a község jellemző területeit olyan építészeti-használati ismérvek szerint, hogy mindenki el tudja helyezni az elképzelésének megfelelő, a közösség által „elvárt” megjelenésű, funkciójú megújuló, bővítendő, vagy új épületét úgy, hogy elfogadott, és szerethető is legyen. Illeszkedjen az elmúlt évszázadok, évtizedek értékeihez is, ne tegye azokat háttérbe, alkalmazkodjon a környezethez. Ezek az építkezések, legyenek megtartott, vagy új házat, épületet eredményező, be tudjanak illeszkedni egy települési szövetbe, átvegye és tovább alakítsa annak a községi résznek, utcának, térnek a hangulatát, a településképét.

Nem akarjuk kizárni az új, friss, „mai hangot” sem, ám mindenkinek tisztában kell lenni azzal, hogy a községünk olyan közösség, ahol az egyéni gondolatot el kell fogadtatni, mások számára is sajátjaként szerethetővé kell tenni, hiszen többszáz ember otthona Bagamér. Nem csak építéssel, de a közterületek felőli megjelenéssel, arculattal, térképzéssel is lehet olyan formálás, hogy aki készíti annak is, illetve csak a szemlélődő számára is szép, szerethető, elfogadott legyen.

Ebben segít ez a kézikönyv. Bízunk benne, hogy megtaláltuk a „lényegét” községünknek, és egy kis lépéssel haladva tovább tudjuk azt megőrizve, megtartva fejleszteni így, közösen. Nem befejezett, hanem egy folyamatosan íródó „könyv” amit most a kezében tart az olvasó, mindig hozzá lehet hozzá is akarunk majd tenni újat, értékeset. Mindannyiunkkal közösen.

Tisztelettel:

Orvos Mihály
polgármester

BEVEZETŐ

Sokat elárul rólunk, milyen környezetben élünk, illetve, hogy milyenre formáljuk azt, s miként tartjuk fent a történeti hagyatékainkat ma is értékekkel tovább építő értékeinket. Bagaméri elődeink szokatlanul gazdag építészeti örökséget hagyva ránk bizonyították igényességüket, tudásukat, szépérzéküket. A községet körülvevő szép épített környezet, nap, mint nap örömmel szolgál léleknemesítő mintát ad a jövő nemzedéknek. Községünk gazdasági fejlődése közepette a változó jogszabályi környezetben, rajtunk a sor, hogy marandandót alkotva hozzá tegyünk az örökséghez úgy, hogy közben értékeinket megőrizzük, mi is értéket teremtünk.

Településünk most Arculati Kézikönyvet készít. A kézikönyvben meghatározzuk a település építészettörténeti múltján keresztül községünk jellemző, jövőbeni tervek készítésének alapjául szolgáló kiérlelt arculatát, az eltérő településrészek kijelölésével. Ajánlásokat tesz az építetők, tervezők számára – területenként megfogalmazva - az illeszkedés mikéntjére, s teszi mindezt polgárai, építészei összefogásával.¹

Bagamér páratlan, egyedi hangulatát meghatározzák az épületek, melyek részei a hely kultúráis, történelmi örökségének. Új épület építése, valamilyen szinten megváltoztatja a környező épített milliőnt, a tájat, ezért tervezéskor figyelembe kell venni annak hosszútávú hatását a természeti és az épített környezetre. Egy új épület vagy építmény tervezése során elengedhetetlen a helyi építészeti karakter ismerete. Ehhez nyújt segítséget a Településképi Arculati Kézikönyv, mely mindenki számára érhető módon írja le a technikákat, eljárásokat, jó példákat, melyek alkalmazásával a község karakteréhez illeszkedő, értékálló épület építhető.

Nem helyettesíti a vonatkozó szabályokat ér törvényi előírásokat, de az előbbiekhöz illeszkedő ajánlásaival segít megőrizni és erősíteni Kállósemjén építészeti arculatát.

Ennek a könyvnek elsődleges célja az építkezni vágyók segítése, de mindenki számára hasznos lehet aki érdeklődik a község egyedi építészeti öröksége és karaktere iránt.

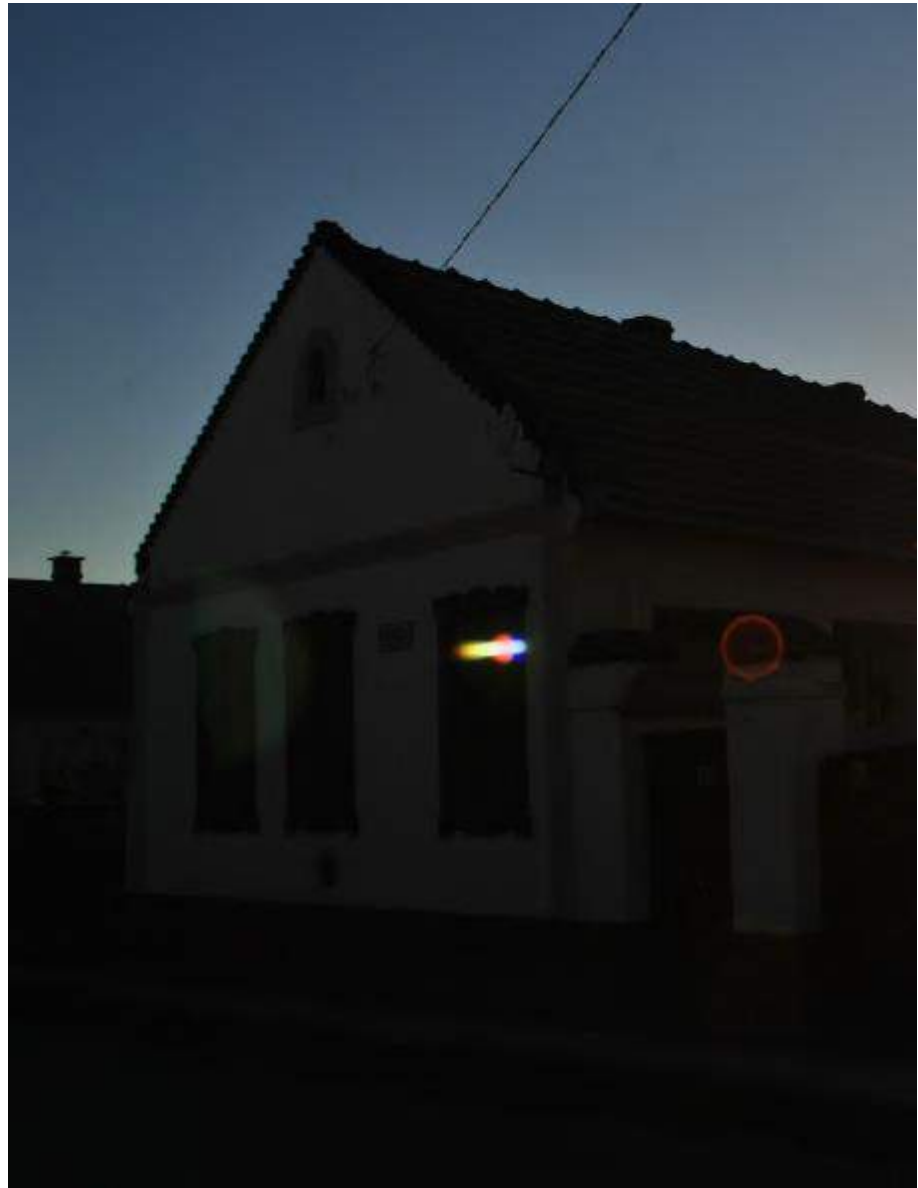
¹ szakmai előkészítő anyag- „Kecskemét” Településképi Arculati Kézikönyv (továbbiakban: TAK szakmai előkészítő anyag)

BAGAMÉR BEMUTATÁSA

Hangulatok, benyomások, sziluettek Bagaméron

© Foto: Samirga Ljilija Galic

© Foto: Samirga Ljilija Galic

Bagamér nagyközség Hajdú-Bihar megyében, a Nyíradonyi járásban, Hajdú-Bihar megye északkeleti részén, a 48-as főúttól nem messze, a megyeszékhely Debrecentől 34 kilométerre, a román határ mellett, a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet közelében található. A nyíri homok és az érmelléki feketeföld határterületére települt.

Szomszédos települések: Vámospércs, Álmosd, Nyírábrány

Bagamér utolsó hivatalosan becsült népessége

2624 fő (2017 évben), ami akkori Magyarorszag népességének 0.03%-a (Hajdú-Bihar megyének 0.49%-a). Népsűrűsége 56 fő/km². Lakások száma 971, népességet figyelembe véve, ez 2.7 fő per lakás.

Nevezetességei

- Kék Kálló völgye, különleges természeti értéket képviselő növényekkel
- Numídiái jegenyefenyők a régi iskola udvarában
- Takó-hegyi fehér nyárok, amit a helyiek csak a "Négy Nyárfa" néven emlegetnek
- Első világháborús emlékmű
- Második világháborús emlékmű

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, ÉPÍTETT KÖRNYEZET

Első írásos említése 1281-ből származik, Bagomer néven. Első tulajdonosa a Gutkeled nemzetség volt. Az akkoriban még létező környékbeli kisebb falvaknak mára csak a nevük maradt fenn. Már a 17. század elején népes településnek számított, több mint ezer lakosával, miután 1611-ben Báthory Gábor hajdú vitézeinek adományozta. A kiváltságlevél nyomán kishajdúvárossá vált.

A török időkben elnéptelenedett, a 18. században jobbágyokkal telepítették újjá. 1848-ig egymás mellett létezett a jobbágy- és a nemesi község előjárósága. Tulajdonosa egészen 1945-ig a váradi káptalan volt. 1871-től nagyközség, mely címet 1952-ben elvesztette és az 1971-es, Álmosddal való összevonáskor kapta vissza. 1990 óta a két község ismét külön önkormányzattal működik.

Nevezetességei

- Kék Kálló völgye, különleges természeti értéket képviselő növényekkel
- Numídiái jegenyefenyők a régi iskola udvarában
- Takó-hegyi fehér nyárok, amit a helyiek csak a "Négy Nyárfa" néven emlegetnek
- Első világháborús emlékmű
- Második világháborús emlékmű

Györgyegyháza

Györgyegyháza mára már eltűnt település, a 16. században olvadt bele Bagamér határába.

A település nevét egy 1282. évi határjáró oklevél említette először, akkor még mint kialakulófélben lévő települést. 1292-ben terra Georgy, 1313-ban Zentgurg, 1327-ben Györgteleky, 1374-ben Giurgehaz vagy Gurgedhaza, 1543-ban Gergfeldenében említették az oklevelekben.

A falut a Turul nemzetség érmelléki jobbágysága alapította a 13. században, de a feltételezések szerint, régebbi település lehetett, valószínű, hogy a tatárjáráskor pusztult el, de újraterelítették. A falu 1313-as Szentgyörgy névváltozata szerint valószínű, hogy a település védőszentjéről nevezték el. Györgyegyháza nem számított a népes falvak közé, többnyire egy-két házból állt. A 16. században aztán végleg beleolvadt Bagamér határába, mára már csak pusztá.

Bagamér történelme több mint 700 évre nyúlik vissza. A települést a Gutkeled nemzetség telepítette. Az első írásos említése 1281-ből származik Bagomer néven. A váradi káptalan 1292-ben kelt határjáró oklevelében rögzítette a település nevét és határait a szomszédos falvak Álmosd, Serénd (Érselind) és a mára eltűnt Györgyegyháza irányába.

Györgyegyháza emlékét a középkori templomának elporladt téglái és a rétre vezető Györgyi út őrzi. Más írásos emlék szerint Álmosddal kiobbant összetűzései során az álmosdi jobbágyok 1292-ben lerombolták, majd felégették az akkori Bagamért.

A váradi káptalan birtoka lett a falu 1348-ban, melyet az 1552-es Bihar vármegyei összeírás 64 portájával jegyzett fel. Az 1570-es évek bagaméri népességére a török defterből (adórajstorn) következtethetünk. Ekkor 29 családfőjével, ugyanennyi házával és a templomával került a lajstromba. A következő évtizedekben a falu kezdett elnéptelenedni, melyre a Bocskai István erdélyi fejedelem birtokaként nyilvántartott 11 portája utal. A Bocskai Istvánt követő fejedelmek folytatták a hajdúk kiváltságolásának szokását Bihar vármegyében. Ilyen adományozás nyomán emelkedett Bagamér a XVII. század elején a bihari „kishajdú” városok rangjára. Az ide telepített hajdúk 1611-ben nyerték el szabadságlevelüket.

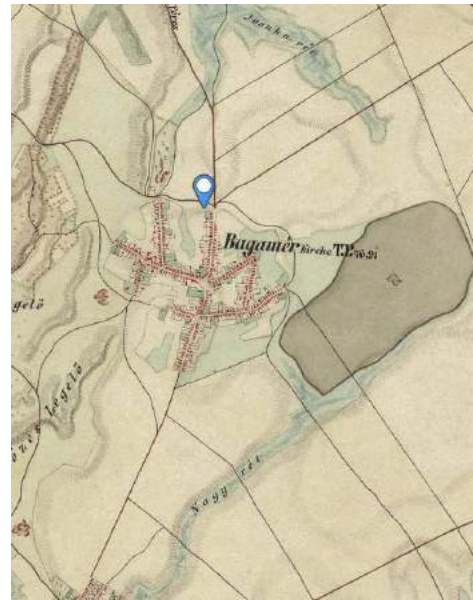

1660 után a török és tatár pusztítások csaknem elnéptelénítették Bagamért. 1692-ben a török kiűzését követően készült összeírás alkalmával csupán 12 családot jegyeztek fel a faluban. Kincstári birtokként szerzett szabadságukban II. Rákóczi Ferenc fejedelem még kétszer megerősítette az itt lakókat, de 1716-ra ismét a váradi káptalan birtokába kerültek. Erre az időszakra tehető Bagamér lakosságának újratelepítése, amely valószínűsíthető, hogy a szomszédos megyék lakosságából történt. A mai lakosság jelentős részének ősei az ekkor betelepített jobbágygazdák voltak. 1772-ben ismét összeírták Bagamér lakosságát. Az urbális összeírás 120 telkes gazdát és 54 zsellért jegyzett fel az akkoriban már mezővárosi rangú Bagamérban.

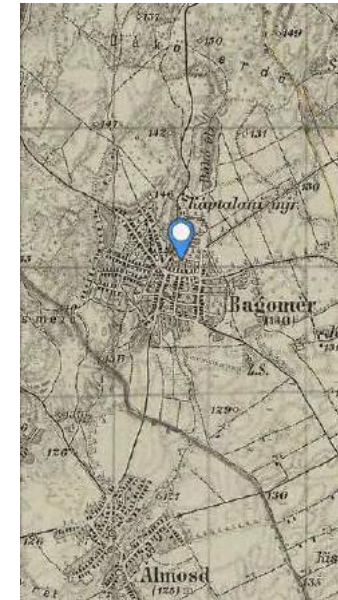
Bagamér az első katonai felmérés térképén

1763-1787

Bagamér a második katonai felmérés térképén

1806-1869

Bagamér a harmadik katonai felmérés térképén

1869-1887

1785-re – a II. József által elrendelt népszámlálás adatai szerint – Bagamér 223 házában már mintegy 1250 lakos élt. A mezőváros vezetősége a főbíróból, az albíróból valamint a tanácsosokból állt. Annak ellenére, hogy a többszöri újratelepítések következtében a lakosság jelentős része nem volt hajdú-származású, a lakosság folyamatosan harcot vívott a korábbi hajdú kiváltságok visszaszerzéséért.

1848-ban a jobbágyfelszabadítást követően megkezdődött a volt úrbéres gazdáknak a földesúrtól való elválása. Bagamér csaknem az 1945. évi földosztásig a váradi káptalan tulajdonában maradt.

A település 1882 és 1950 között Bihar vármegye érmihályfalvi, majd székelyhídi-nagylétei járásában volt nagyközség. A kor többi nagyközségéhez hasonlóan előjárósága főbíróból, törvénybírából, községgazdából és esküdtszékből állt.

A vezetőjegyző és a mellette dolgozó segédjegyző fokozatosan vált a megye és az állam képviselőjévé. 1950-ben került bevezetésre a tanácsrendszer, amely megváltoztatta a hagyományos paraszti önkormányzatokat, illetve azok maradványait.

Közigazgatási jogállását tekintve 1950-től önálló tanácsú község. Két külterületének - Gyulatabag (3 km) és Külső-Liget (8 km) - egy része 1972-ben Nyírbrányhoz került. 1973-ban Álmosddal közösen a nagyközségi közös tanács székhelytelepülése lett. 1990 után maradt nagyközségi település.

A település természeti látnivalókban igen gazdag, mely a turizmus alapjául szolgálhat a jövőben. Bár szervezett idegenforgalma, kereskedelmi szálláshelye jelenleg nincs a településnek. A látnivalók közül kiemelkedő jelentősége van Bagamér 2 templomának és egy imaházának. Csodálatos látványt nyújt a községbe érkezőnek a református templom, mely egy dombszerű magaslaton áll.

A templom impozáns, erődszerű megjelenésű, melynek egy része a XIV. században épült. 1877 és 1883 között újjá kellett építeni, miután villám csapott bele. A templom belseje egyszerű, puritán, melyet kiképzése, arányossága tesz értékessé. A XVII. és a XVIII. századból értékes úrasztali kelyhek és bortartó kannák maradtak fenn. Híres költőnk, Csokonai Vitéz Mihály is járt Bagamérban – a református parókián – amikor testvére, Csokonai József volt a falu uradalmi ispánja. Itt született 1802 decemberében a költő Éva napra című verse is.

Közvetlenül a református templom szomszédságában áll az 1911-ben épített baptista imaház, mely a református templommal együtt meghatározó eleme a településképnek.

A község másik temploma – a görög katolikus templom – a Rákóczi utcán található, melyet 1852-54 között építettek újjá.

Műemlékvédelemre érdemesek a népi építészet remekeiként az eredeti formájukban álló parasztporták, melyek az Árpád, a Bocskai és a Csokonai utcákban állnak.

A Bocskai utca 17. szám alatti iskolában tekinthető meg a község állandó helytörténeti és néprajzi kiállítása, bemutatva a hagyományos paraszti élet eszközeit.

A település központjában emlékművek állnak. Az emlékművekkel a világháborúk áldozataira emlékeznek, valamint az államalapítás ezeréves évfordulója alkalmából 2000. augusztus 20-án egy zászlótartót állítottak fel, melyen elhelyezett márványtáblán emlékeznek az alkalomra.

A helyi turizmus sarokköve lehet a Bagamért körülölelő természet. A botanikailag értékes, védett növények az ökoturizmus kedvelőinek gazdag látványossággal szolgálhatnának. Akárcsak a környékbeli településeken, Bagamérban is nagy hagyománya van a szőlőtermesztésnek. A Nagyszőlőben, a Kísszőlőben és az Újszőlőben is láthatók még a népi építészetet híven tükröző pajták és azok pincéi. Botanikailag értékes terület a Kék-Kálló völgye, a bagaméri ezüsthársas és a Malomgát környéke. A turizmus fellendítését célozzák a torna-túrák és a pajtáson történő borkóstolók szervezése.

Bagamér 1941-ben a felméréskor

és Bagamér ma, a légifelvétel szerint

ÖRÖKSÉGÜNK

A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ, MŰEMLEKI védelemre érdemes, HELYI VÉDETT, VAGY ÉPÍTÉSZETI SZEMPONTBÓL VÉDENDŐ ÉRTÉKEK.

A legrangosabb, műemléki védelemre érdemes, és egyben a település legrégebb épületei közé tartozó, a dombra épített erődszerű református templom melynek egy része a XIV. századból való. 1887- en építették újjá.

A Rákóczi utcán található a műemlék jellegű görög katolikus templom, mely 1852-54 között épült. A régi templom helyére, mely fából épült 1821-ben kezdték meg felépíteni a kőtemplomot. Ezalatt 3-szor is leégett. A mai eklektikus stílusjegyeket hordozó, kelet-nyugati tájolású egyhajós templom előtt egy 32 m magas torony áll. A felújított templom ott magasodik a község fölé a központban, jelzi a valamikori nagyobb jelentőségét a településnek.

ÖRÖKSÉGÜNK

HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ, ÉS JAVASOLT ÉPÜLETEK ÉS ÉPÍTMÉNYEK

A községben jelenleg helyi védelem alatt álló épület nem található. Helyi védelemre érdemes épületek túlnyomórészt a község történelmi településrészén talál-
ható régi lakó- és középületek, melyek közel egy időben, egységes megjelenés és alaprajz alapján épültek. Ezek az alábbiak:

- Lakóépület (Báthory utca 12. sz. Hrsz. 477)
- Lakóépület (Arany János utca 5.sz. Hrsz. 478/2)

A fentiekén kívül több, már veszélyesen avult állapotban lévő épület érdemes a megmentésre a védelem segítségével. A mai életvitel és a lakóépülettel szembeni elvárások sajnos ezeknek megtartását a saját tulajdonosai részéről nem teszik reálissá. A közösségi használat, a települési gondos tulajdon ebben segíthet.

A régi lakóépületek jellemzően oldalhatárra épültek, de nem szokatlan a szabadonálló beépítési forma sem. A jó telekhasználat indokolta, hogy ugyan előkertet, ahol lehetett, meghagytak, de az kisebb a más tájegységben szokásos 4-6 m-től. A lakóházak a belterületen inkább oromfalasak, az utca felől háromszatú architektúra jellemzi, mely három nyílást, nem ritkán a harmadik „mögött” tornácot takar. Az oromfal díszített, de legalább a padlás nyílása megjelenik rajta. A padlásszint és a földszint hangsúlyos, vagy csak sejtető vízszintes osztással (párkánnyal is, több helyen) tagolva van. Az utcafronti kerítés zárt, de legalább annyi esetben nyitott, tagolt, áttetsző formában is megjelenik. Anyaga fa, téglafal, erőteljes, főleg a kapuzatot kiemelő magasított oszlopokkal van kihangsúlyozva.

A Bihar-ra jellemző a kerítésbe legtöbbször hosszanti irányban elhelyezett „góré” épülete jelenik meg, mely praktikusán, az életvitelhez kapcsolódva az utca felől is feltölthető volt, lábai között az udvar felől pedig egyéb tárolási hely, kutya”ól” is elhelyezhető volt. A kerítés oszlopai szépen tagoltak, záró „sapkát”, vagy akár a lakóépület tetőanyaga burkolatát kapta meg.

A felületek mind az épületnél, mind a kerítésnél sokszor vakoltak, vakolattal, vagy téglasorral tagoltak. Homlokzatugra a fehér, a beige, a földszínek jellemzőek, monochrom színvilággal, de előfordul az igen élénkvrörös, téglaszín alkalmazása is.

Jellegzetes bagaméri utcaképek, melyek még ma is fellelhetők rövid szakaszokon. A nyomaiban az elmúlt századokat idéző utca hangulata a mai kor lakóépületekkel szemben támasztott igényeknek nem megfelelően veszélyeztetett helyzetben vannak. Lakói elhagyják, a jókarban tartásuk hiányzik, így a pusztulásuk ellen sürgősen cselekedni kell. Az utcára jellemző szakaszosan záródó kerítéssor mögé rejtő épületek feltűnnek a megnyitott kerítés szakaszokon.

Bagamér többut-
cás faluszerkeze-
te mellett a külte-
rületen lévő né-
hány szórvány ker-
ti épület, gazdasá-
gi épület, de tanyai
lakóépület is fellel-
hető. A tájban való
megjelenésük szin-
te „rejtőzködő”, nem
akarnak ural-
kodni a környeze-
tükön. Példás a táji-
természeti adottsá-
gok és az épített
környezet harmo-
nikus egysége. Az
épületek, melyek
inkább gazdasági-
ak anyagukban, szí-
nükben és mére-
tükben hátrébb vo-
nulnak. A szórvány
külterületi épület
ezen példánya a
belterületen is
megállná a helyét.

Bagamér Nagyközség a fejlődése során olyan épületek megtelepedésével is együtt tudott élni, amelyek a hagyományos falusias telekstruktúrába illeszkedve tulajdonképpen zavarmentesen működött. Így a lakótelkek közé ékelődött a magasabb, használatában és arányában eltérő mezőgazdasági üzemi épület - mint azt a fenti fotó mutatja - a régi magtár. Kialakításában követi a bihari tájegység bagaméri típusú lakóépületét, de többszintes tömegével kiemelkedik ezekből. Az épületarchitektúra rokonságot mutat a bihari lakóépület képzésével is.

Felületképzése, telepítése, a sarki pozíció ugyanakkor kiemeli a jelentőségét is. Színük, színviláguk is az egyszerűbb hatás, az uralkodó nagyságrend csökkentése miatt is fehér-törtfehér, vakolt és festett felület. Az egyszerű tetőforma is segít ennek a hatásnak az elérésében, kiegészítik ezek az elemek egymást. Lábazati kialakítása, az utcára kihelyezett beépítése, a sarok záródása a települési területen szükséges karaktereket hordozza magán. A tömegben, a homlokzaton kivétel a funkciója, csakúgy, mint a lakótelek – portaminden épülete és építménye megjelenésében is tükrözi a funkcióját.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Bagamér szerkezete, a települési összekötőutak találkozásánál kialakult központját logikusan, a korábbi fő köz- lekedési irányok szerint jelöli ki. A központot körülölelik a falusias karakterű lakótelkek tömbjei. Ebbe ékelődnek bele a gazdasági használatú, nagyobb épület- tömeggel – de a lakóépületek léptékéhez még elfogadhatóan megnövő tömeg – gazdasági terület csírák.

A NY-i oldalon ÉK-DNY irányban vonul végig a Kék-Kálló és a völgy. Mellette az egybefüggő jelentős méretű erdő, mely állatvilága is igen gazdag. A Kék-kálló völgye védett terület, de az erdő is természeti terület.

A DK-i külterület hagyományos mezőgazdasági terület, mind a síkabb terep, mind határ menti pozíciója a tájban az építkezést nem igényli. A horizontális települési sziluett ebbe a tájba nem türemlik be, hasonló a mezőgazdasági táblák sík horizontjához. Hiányzik a vertikális motívum.

. Bagamér beépített és nem beépített

területeit nem éles kontúrok esetén jellemzően az alábbi elkülönülő területekre lehet osztani

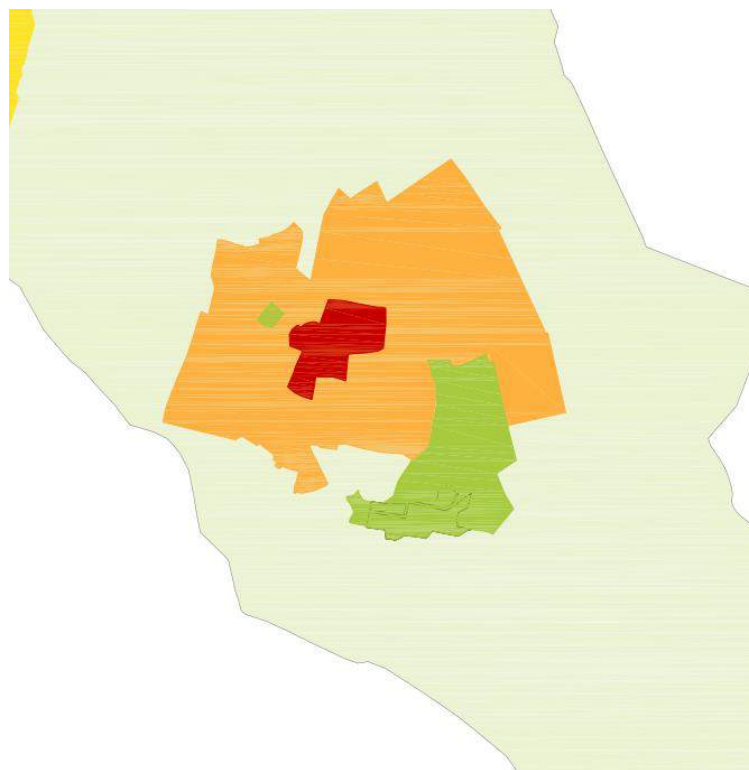
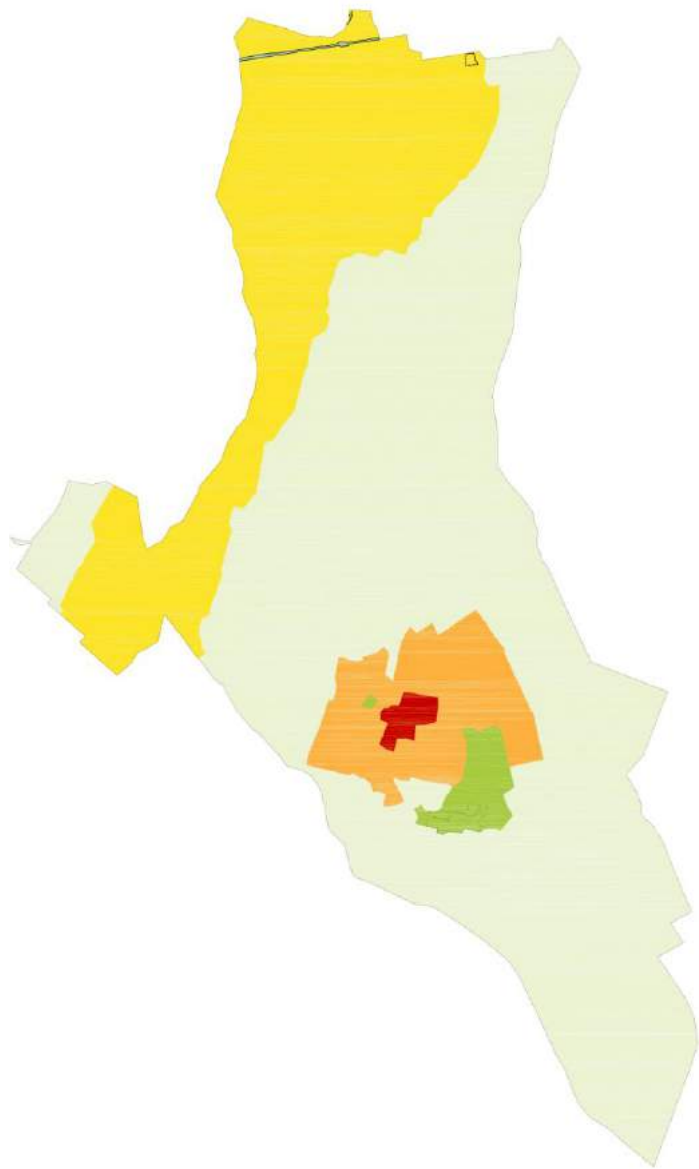
- központ és térsége
- Hagományos kertes falusias településrész
- Gazdasági területek
- Beépítésre nem szánt külterületek
- Kék-Kálló völgy és térsége

Ez a területi lehatárolás mindig, minden település esetében kissé önkéntes, hiszen más szempontok szerint egészen biztosan más elhatárolás, más megkülönböztetés lehetséges. Az átmenet a területek között a heterogén területi használat és a rajtuk lévő építmények szerint is a Kék-Kálló és térsége kivételével nehezzé teszi a karakteres különb- ségek megtételét.

Még a külterületi használat és az épített környezete nevez- hető elválasztottnak, megkülön- böztethetőnek a többitől, a tényleges vonalat inkább a használati túlsúlyok szerint lehet elvégezni.

Jellemző a használatok erős keveredése, inkább a beépítés sűrűsödése jelenthet eligazodást, és az építmények léptékében lehet fölfedezni kisebb eltéréseket, különbségeket.

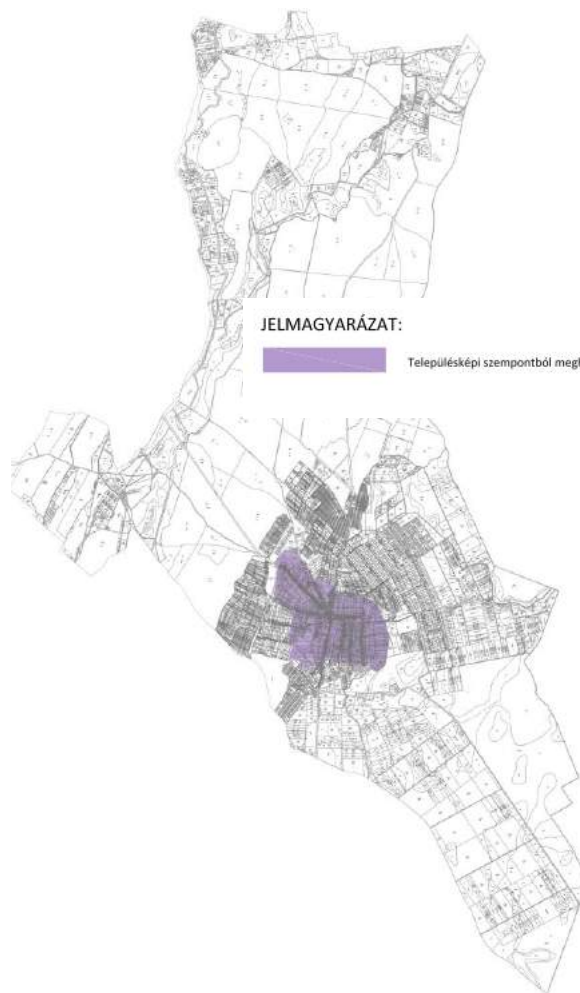
Karakteresen a bel- és a külterület jellemzői mások, a belterületen kisebb cizellálások teszik eltérővé a településrészeket.

JELMAGYARÁZAT:

- Településközpont
- Kék-Kálló völgye
- Kertvárosias és falusias településrész
- Gazdasági területek
- Beépítésre nem szánt területek
- Egyéb településrészek

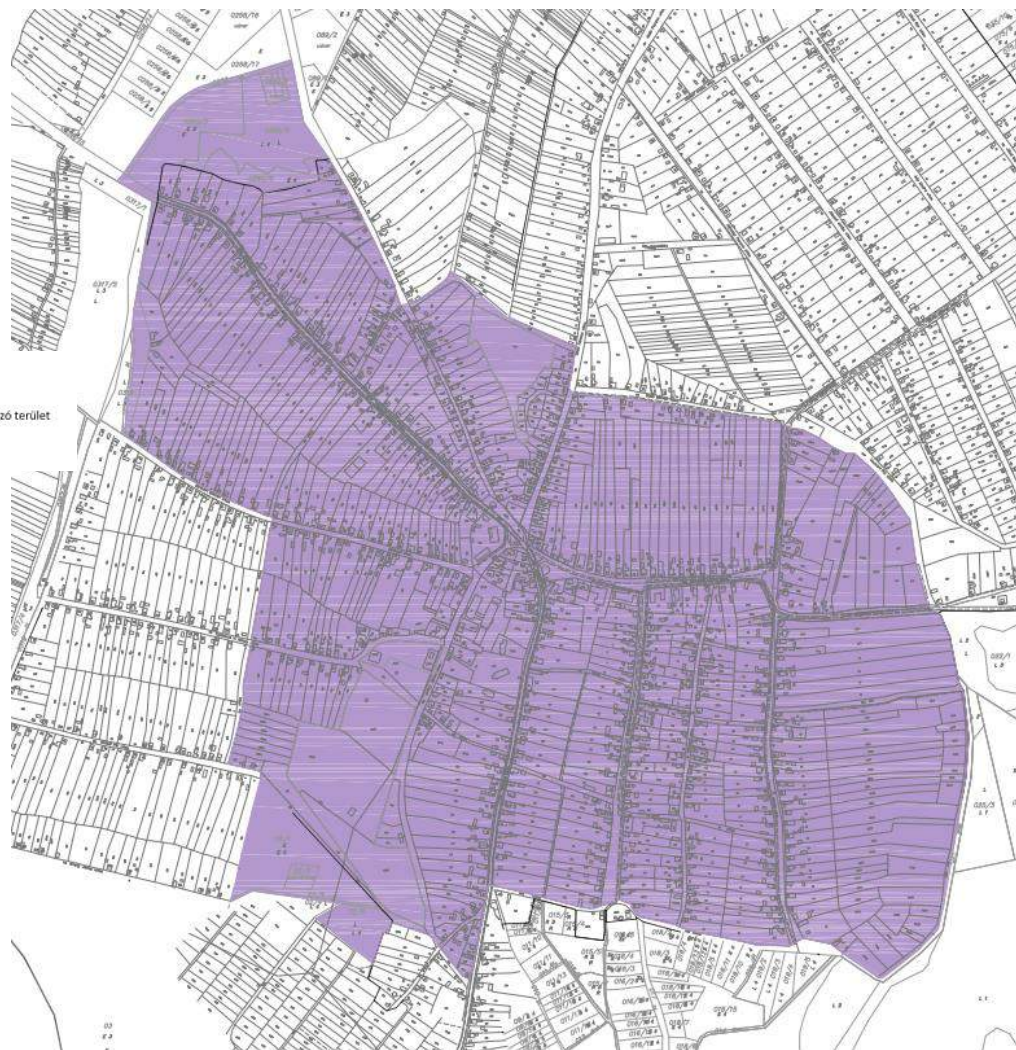
BAGAMÉR MEGHATÁROZÓ TERÜLETEI

JELMAGYARÁZAT:

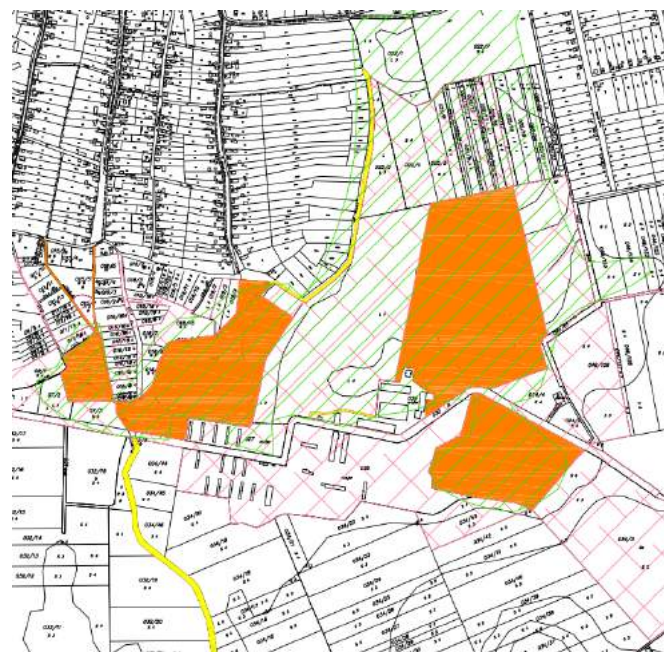
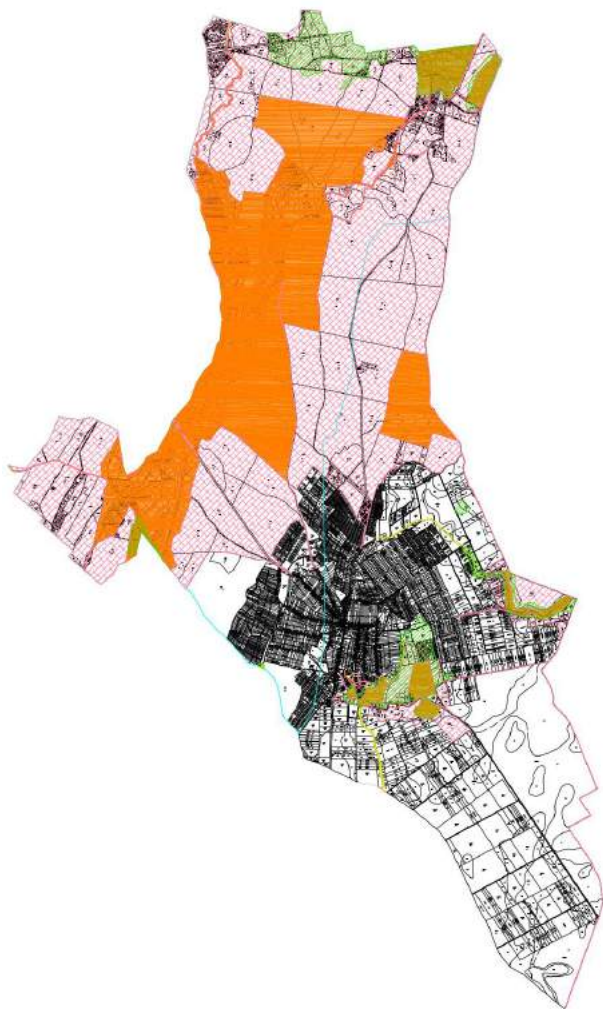

Településképi szempontból meghatározó terület

BAGAMÉR TERMÉSZETI TERÜLETEK

JELMAGYARÁZAT:

- Natura 2000
- Országos jelentőségű természeti terület
- Ökológiai folyosó
- Ökológiai hálózat magterület
- Ökológiai hálózat puffertérület
- Ex-legis védett természeti terület
- Tájképvédelmi terület

BAGAMÉR MŰEMLÉKEK

JELMAGYARÁZAT:

MŰEMLÉK TELKE

MŰEMLÉK ÉPÜLET

HELYI VÉDETT ÉPÜLET

KÖZPONT ÉS KÖRNYEZETE

A karakterek lehatárolásánál azt vizsgáltuk, hogy egy-egy jellegében elkülönülő városrész, vagy külterületi egység hogyan illeszkedik a természeti környezetbe. A karakterek jellemzői közül legfontosabbak elsősorban a rendelkezésre álló területek, és annak használata, az építés csak másodlagos. Bagamér központjában kerültek megépítésre a község templomai, és található meg a nagyobb üzletei, intézményei. Bagamér központjára jellemző beépítési mód hasonlít, az azt körülvevő kertvárosias és falusias beépítésre. Jellemzően szabadonálló és oldalhatáron álló beépítés a megfigyelhető, hol előkertesen, hol előkert nélkül. A központ kiemelt jellegzetességei közé sorolhatók az esztétikus közterületek, közparkok, közkertek, melyek fejlesztése, megőrzése mindenki számára közfeladatot jelent

Bagamér központja, és a „környezete” jól kirajzolódott az év- századok alatti községépítés során. Az intézmények megtelepedése azonban túlnyúlik a klasszikus központ területe- ként lehatárolható területen, azonban azok nagysága, elhelyezkedése a falusias lakóte- rületben megjelenve mégis a központon kívüli besorolásukat indokolja. (posta, görög-katolikus templom helye pl. A kisebb telekmélység mellett a beépítés sűrűsége, az épü- letek sorolása az egymást követő telkeken már a kistelepülésnek már a városias elemeket is hordozó központ- képzésének az elsődleges megjelenését, annak a csíráját mutatja. Funkciójukban megváltozott a telekhasználat, a közterületek rendezetteb léte az épülete kissé megnövekedett léptéke mind-mind a központ területi funkcióit mutatja. A központ tényszerű elhatárolhatóságár az urbánusabb jegyek indokolják.

HAGYOMÁNYOS TELKES BEÉPÍTÉSŰ FALUSIAS LAKÓTERÜLET

A községen meglévő és újonnan építeni kívánt épületekre általában az előkertes, vagy előkert nélküli szabadonálló, oldalhatáron álló, illetve ikres beépítési mód a jellemző. A házak nagy többsége általában földszintes, egyemeletes, nyeregvetős kialakítású. Az épületek az utcától azonos távolságban helyezkednek el, mely egysége utcaképet eredményez. Elsősorban a már meglévő épületekhez hasonló tömegű és egyszerű tetőformájú épületek tervezésére kell törekedni. A lakóházak mögött épületek a falusi életformához, gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen melléképületek. Új és meglévő épületek, építmények bővítése, felújítása, építése esetén ügyelni kell az egységes, vagy összehangolt anyag- és színhasználatra, megjelenésre. Építés esetén fokozott figyelmet kell fordítani az illeszkedés szabályaira. Alkalmazkodni kell a már kialakult rendhez. A kertvárosias és falusias településrészek főbb jellemzője a nagy kiterjedésű zöldfelületek, saját ingatlanon belül és közterületen is. A lakóházaknak a díszje a gondozott előkert. Az ingatlan előtti terület ápolásával, dísznövények vagy jellemző gyümölcsfák telepítésével, formás kiültetésekkel harmonikus és esztétikus utcaképet teremthetünk. Kertvárosban az utakat helyenként szélesebb zöldsáv kíséri. Itt lehetőség van eaveses fasorok kialakítására.

A község dombos, kisebb lankás megtelepedése a magasabb vonulatokon eredményezte a lakótelkek kialakítását. A lakosság növekedésével megkezdődött a történeti településrészekhez csatlakozó területek beépítése is. A lakóházak általában előkertes, családi házas beépítésben, jellemzően oldalhatáros, kisebb számban szabadon álló elhelyezkedéssel, épültek/épülnek, ma már viszonylag kevés helyi jellemzőt felmutatva. A hagyományos beépítési módok mellett megtalálhatók az 1970-80-as évek kedvelt kertvárosias beépítésre utaló épületekkel történő utcák beépítései, az azonos alapegység többszörözésével (sátortetős ún. 10x10-es méretben épülő családi házak is a település új, jellemzően a K-i, ÉK-i területén. A kertvárosias általános épületstílusú lakóházak, a nevéhez nem alkalmazkodva még mindig inkább a hagyományos falusias telekhasználatot jelentik, de a telek első, az utcához csatlakozó lakósávja méltón, zöldövezeti jellegű lakóterület, melyet a telek mérete nem különböztet meg a falusias településrészekétől. Az újonnan beépülő területek esetében sajnos, általánosak a magyar környezeti kultúra és építészet hagyományaitól mind formálásukban, mind színvilágukban, arányrendszerükben, anyaghasználatukban elrugaszkodott, a valós igényekhez képest rendkívül túlméretezett lakóházak is, melyek eltérő építészeti stílusjegyeket vegyítenek (hibásan „mediterránnak” nevezve). Megfigyelhető a logikátlan, esetleges nyílászáró elhelyezés, valamint a nyilvánvalóan nem tudatos építészeti gondolkodás: a megrendelői igényeket tévesen közvetítő házak térhódítása. Míg az 1960-80-as években a sátortetős kocka-, majd később az „integetőerkélyes” tekintélyházaktól kellett a településeinket féltetni, ma a „mediterrán” házak dömpingje dübörög, melynek jegyében készült épületeknek Magyarországon semmilyen kultúrtörténeti előképe, és éghajlati indoka sincsen, mindemellett a végeredményként készült házak sem tükrözik híven a mediterrán építészet jegyeit: eszköztára kimerül az enyhe lejtésű kontyolt tetők rengetegében. A lakóházak oldalhatáros beépítéssel állnak utcafrontos, vagy előkertes elhelyezkedéssel. A lakóházak mögött épültek fel a falusi életformához, gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen melléképületek. Az építésük idejében egységes, vagy összehangolt anyag- és színhasználat, arculat, tömegképzés sajnos az évek múlásával a tulajdonos beavatkozásával zavarossá, egyénieskedővé, heterogénné válhatnak.

GAZDASÁGI TERÜLETEK

Bagamér nem ipari gazdaságáról nevezetes.

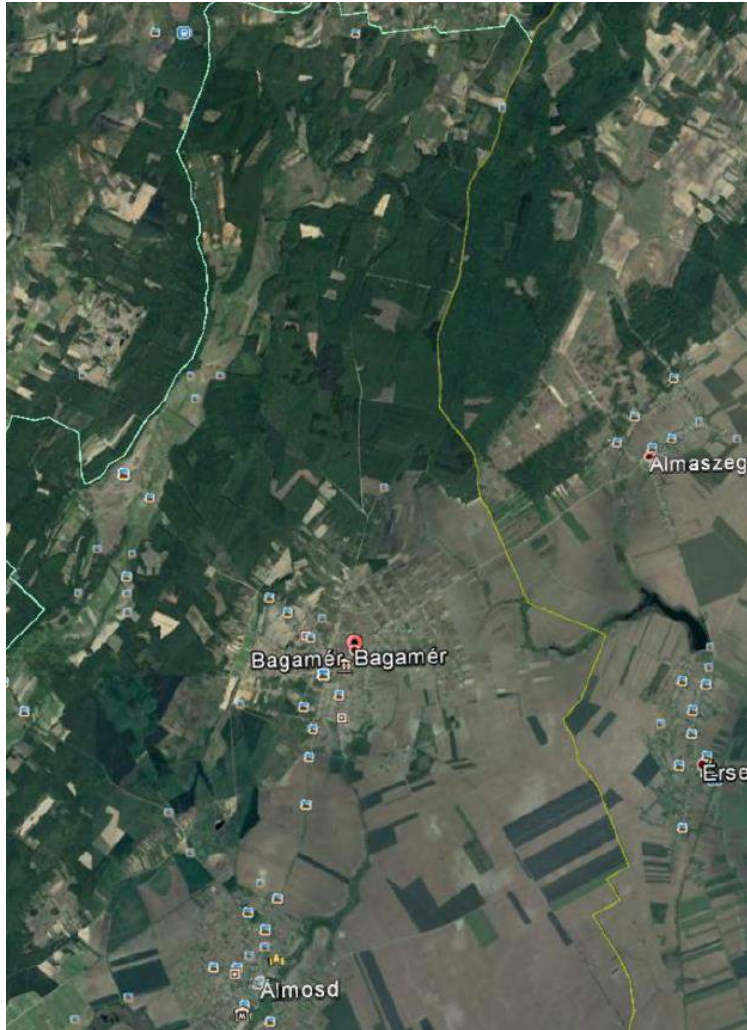
A népességnek az elsősorban a mezőgazdaságra alapozott gazdasági tevékenysége, amely nem fért el a klasszikus falusias telken, léptékében nagyobb épületek igényelve, önálló, a lakáshoz nem tartozó gazdasági tevékenységével beékelődik a lakóterület telekstruktúrájába.

A lakóutcák struktúráját megőrzik, nem feszítik azt szét. A hátsótelkeken helyet foglalva megtartják a hagyományos telek arányát is.

Kialakult, vagy alakulás közben van az elkülönülő gazdasági terület is. Ezek a telephelyek már a történeti bagaméri utcák mellett megjelenő be nem épített telkek, telekrészek igénybevételével, a nagyméretű gazdasági terület (telephely) önálló kialakulásának a csírái. Ugyanakkor a szomszédos telekstruktúrák zavarása, átalakítása nélkül jön létre a csarnokok építésére is alkalmas új gazdasági terület. Rajtuk az épületek uniformizáltak. A régi szövetkezeti mezőgazdasági telephelyeken is formálódik a kisebb gazdasági területi használat. A beépítéseik ugyanakkor a standard gazdasági területeken is megfigyelhető előregyártott szokványos csarnoképületeket követik. Helyük elhelyezkedésük miatt architerúrális, látványbéli zavarással még nem járnak.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Bagamér, a települési területét tekintve az igazgatási területének majdnem a D-i harmada súlypontjában helyezkedik el.

A nagyközség a tájban É-ről és Ny-ről erdősült (Nyírerdő kezelésű erdők) valamint természeti védelem alatt álló területek közé épült.

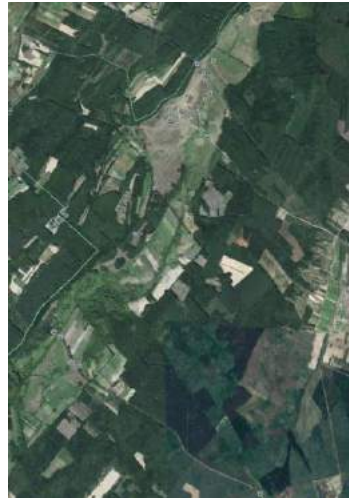
A Ny-i oldalon elterülő Kék-Kálló völgye és annak a határos területei a mélyfekvésük miatt is építés szempontjából nem meghatározóak, vagy tilos ilyen tevékenység végzése. Nem is kívánatos az erőben sem, csak a tájba illő, és a használathoz illeszkedő anyagú, rendeltetésű és léptékű építmény megjelenése.

A D-i és DK-i külterületek a hagyományos mezőgazdasági tevékenység területei, ahol szórányos az épület és az építmény megjelenése. A ritkán tanyát is tartalmazó telkek jellemzően gazdasági használatúak, a megjelenésükben és léptékükben, architekturájikban is követni kell ezt a szempontot. Jó előkép ehhez a néhány még fellehető régi gazdasági épület a külterületen.

A Nagyközségnek ez a tája a szántók, rétek és legelők területei, illetve a kerteké. Az állattartás és a tárolás építményei tájba illesztésének segítségével lehet, hogy messziről is nagy a rálatás, és a hagyományos előképek alkalmazása nem jár tájrombolással.

KONYÁR-KÁLLÓ FOLYÁS ÉR (KÉK-KÁLLÓ – VÖLGYTŐL K-re) TÉRSÉGE

A Kék-Kálló völgye Bagamér NY-i területén található. Több településen áthúzódó mélyfekvésű, vízügyi szempontból meghatározó területrész. A természeti védelem, a kialakult flóra és fauna a táj megtartásában, a védelem elsődlegességében inkább építés nélküli tájhasználatot kíván.

Ezt az érintetlenséget csak a mérnöki létesítmények, a földutak és a rétek változása teszi érdekessé.

A Kék-Kálló elsődlegesen a növényzet és az állatvilág megtartása szerinti magatartást igényli. A természet által is formálódó felületbe a beépített mérnöki létesítmények léptéke is azt mutatja, hogy alárendelt szerepe van itt az embernek.

Ezt a harmóniát nem lehet épített eszközökkel jellemezni.

ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

TELEPÜLÉSKÉP JELLEMZÉS, ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

A településképi Kézikönyv nem tartalmazza, és nem helyettesíti a vonatkozó szabályokat és törvényi előírásokat, de az előbbiekhöz illeszkedő ajánlásaival segít a helyes döntésben, az építészeti tervezésben. Elsősorban az építkezni vágyók segítségéül szolgál, de mindenki számára hasznos ötleteket, tanácsokat foglal magában. Bagamér táji adottságait kihasználó község. Épületeiben, közterületeiben, mind táji illeszkedésében mintaadó kell, hogy legyen a jövőbeni építkezések, épület átalakítások, bővítések, közterület-formálás tekintetében. Az illeszkedés szempontjai közül elsődlegesen az arányokat kell kiemelten kezelni, mely vonatkozik a településszerkezetre, a közterületi arányokra, egyes telkek formarendjére, és nem utolsó sorban az újonnan építendő épületekre, zöldfelületi megoldásokra.

Építészeti általános ajánlások

A központ területén a település jelentős intézményeinek is helyet adó Báthori u.-Bocskai u. – Kossuth u. – Nagybercsényi u. – Pap sikátor – Arany J. u közötti területe értendő. A korábban terjeszkedő község fejlődése során az újabb és újabb településrészek a központba vezető sugaras úthálózatra települtek. A rendelkezésre álló beépíthető területek felhasználásával jellemzően alacsony beépítési magassággal és sűrűséggel indul, majd fellazul a kertvárosias beépítés elemeit hordozó, de még falusias és mezőgazdasági térségbe. A község építkezéseinél elsődleges szempont, hogy az arányokat kiemelten kezeljük és őrizzük, ami nem zárja ki a korszerű építészeti formavilág és anyaghasználat alkalmazását a hangsúly azonban mindig az arányosságon, léptéktelenség elkerülésén kell, hogy legyen. Vonatkozik ez a közterületi arányokra, az egyes telkek méretére, az építendő épületekre, a reklámokra és a zöldfelületi, parkosítási megoldásokra.

Az épületek, építmények tervezése mindenképp a környezeti jellemzők, utcakép és helyi értékek figyelembevételével történjen az alábbiakban felsorolt szempontok mérlegelésével:

- illeszkedés a beépítési módjában
- illeszkedés az utcafronti épület utca felőli homlokvonalában, az építés helyében
- illeszkedés az utca-és a beépítés légtérearányában
- a telepítés és beépítés helyes sorrendje (fő- és melléképület)
- a szomszédos ingatlanok benapozásának biztosítása,
- tömeg- és homlokzatképzés utcaképre gyakorolt kedvező hatása,
- előnyös tereprendezés alkalmazása a csapadékvíz-elhelyezés a szomszédokra előnytelen hatást ne eredményezzen,
- a homlokzati tagolás, színezésével, a nyílászárók rendje, összhangja az utcakép sajátosságát tükrözze
- a reklámhordozók elhelyezésének és kialakításának településképi megfelelősége,
- az épület gépészeti berendezései elhelyezésére vonatkozó megoldások településképi megfelelősége,
- a tetőzet kialakításának, hajlásszögének és esetleges tetőfelépítményeinek, anyaghasználatának a környezet adottságaihoz való illeszkedése,
- a telkek, garázsok megközelítésének a meglévő és védett fákra, fasorokra, közterületi berendezésekre, utcabútorokra gyakorolt hatása
- a telek előtti közterületi elemek (járda, vízvezetés, zöldsáv) kialakítása, utcaszintű összerendezése,
- a takaratlanul maradó tűzfalak, túlnyúló épületrészek esztétikus megjelenése,
- a vakolat-architektúra és épületornamentika, anyaghasználat környezetbe illesztése (a tájidegen anyagok kerülése)

- Az energia-megtakarítást célzó gépészeti berendezések (napelemek, napkollektorok) elhelyezésénél településképileg védett épületek és településrészek esetén törekedjünk az épület közterület felől nem látható szerkezetein történő elhelyezésre, valamint annak utcaképet nem befolyásoló kialakítására (takarás)

Az előbbi szempontok vizsgálata során figyelemmel kell lenni, hogy azok ne zárják ki az újszerű műszaki megoldások, a mai építészeti esztétikai és funkcionális irányelvek alkalmazását.

Az épületek átalakítása, bővítése utólagos hőszigetelése esetén a felújítással érintett elemek több rendeltetési egységet, lakást tartalmazó épületek esetén is csak az épület egészét, valamint épülettömegre lebontható részét tekintve valósulhatnak meg: ide értendő az épületek utólagos színezése, nyílászáró tetőhéjazat cseréje, a homlokzati burkolatok módosítása.

A közlekedési rendszerek fejlesztésekor figyelembe kell venni a település zöldfelületi teherbíró képességét: a közlekedési jellegű igények kiépítésére lehetőleg ne zöldfelületek terhére történjen.

A helyi védett építmények korszerűsíthetők, bővíthetők, funkciójuk megváltozhat, azonban a védettségre okot adó értékeik nem csökkenhetnek.

tornyok rácsszerkezeteinek és csőoszlopainak természetesen megformálására.

Bagamér egész területén fontos a hirdető-berendezésekre vonatkozóan, és azok elhelyezésének sűrűségére, típusára, méretére vonatkozó szabályokat lefektetni.

Klíma-berendezést a település egész területén összerendezetten, építészeti eszközökkel takartan vagy közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára ajánlott telepíteni. Az alkalmazható árnyékoló-szerkezetek típusát, érdemes a tervezéssel egyidejűleg az épülethez és karakterhez illően egységesen meghatározni.

Közterületen új kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató célú pavilon - rendezvény időtartama alatt a rendezvényhez kötődő pavilon kivételével - elhelyezésének, meglévő pavilon, árusítóhely bővítésének engedélyezése nem ajánlott. Ez alól kivételt képeznek a közsúlyrehabilitációs célokat szolgáló, vagy projekthez kapcsolódó egységes tervezés eredményeként létrejövő közcélú pavilonok.

Közművek, légvezetékek, földkábelek elhelyezésénél meghatározó szempont legyen a településképi és a fásszárú növényállomány védelme. Az egyes közműfajták vezetékeinek és egyéb műtárgyainak, építményeinek közterületi elhelyezkedése, illetőleg közterületi láthatósága a körúton belül térszín felett kerülendő. A lakóingatlanok közműbekötései esetében is a térszín alatti megoldások előnyt élveznek.

A többszintes magas tetős épületeknél - az épületet önmagában tekintve és az utcakép vonatkozásában is – az aránytalanul magas, nagy tetőidomok alkalmazása nem javasolt, a falusias területeken a tetőzet túlzott tördelése kerülendő.

Közlekedési területek és közművek általános jellemzői és ajánlásai

Utca és terek:

Kerülni kell az egyes ingatlanok előtt az egyedi, a teljes utcakép egységét figyelmen kívül hagyó, diszharmoniót keltő megoldásokat.

A helyes arányoknak az adott településrész karakteréhez és adottságaihoz, az utca jellemző szabályozási szélességéhez, a szükséges helyi funkcionális igényekhez, a környező épületek megjelenéséhez is alkalmazkodniuk kell. Törekedni kell a négy fő utcai alkotóelem - útburkolat, árok (ha felszíni vízelvezetés van), zöldterület, gyalogosfelület - arányos megosztására, ezzel általános rendezett képet nyújtva az úthasználóknak.

Útburkolatok:

Egy adott utca járműközlekedést szolgáló útburkolatai legyenek homogének, egységesen aszfalt vagy térkő burkolatúak. Burkolatváltási helyek mindig csak feltétlen szükséges esetben és optikailag is indokolható helyen - pl. közúti csomópontokban, keresztmetszeti váltásoknál, forgalomcsillapítási helyeken - lehetségesek. A lakóutcák forgalomcsillapítása robosztus fémelemek, vagy "aszfaltdombok" helyett igényes kő- vagy műkő szintemeléssel legyen kiépítve, anyagát az általános utcaképhez illesztve. Utak szegély nélkül, vagy végig azonos típusú, előregyártott szegélyelemekkel alakítandóak ki. Kerülni kell az egyes szegélykialakítási módok utcán belüli több- szöri változtatását.

Járdaburkolatok:

A járdafelületek egy adott utcaszakaszon alkossanak egységes, homogén felületet. A járdák vonalvezetése, szélessége, lejtése ne váltakozzon indokolatlanul az egyes telkek előtt, kerülendő a pinceszintre levezető rámpák járdán túl történő kinyújtása. A lépcsőzetes kialakítást közterületen általában - rendkívüli kötöttségek kivételével - szintén kerülni kell.

Az egyes magáningatlanok előtti eltérő, ötletszerű megjelenések rendezetlen képet nyújtanak, a teljes utcaképre romboló hatásúak. Egy utca járdája legyen teljes hosszon - és lehetőleg szimmetrikusan mindkét oldalon - egységes anyagú, színű és mintázatú, betonkő vagy aszfalt burkolattal, amennyiben ez nem megoldható, a közterületen történő építési tevékenység keretében egyeztetni szükséges az alkalmazott megoldást az önkormányzat települési főépítészével. Lehetőség szerint az egyes megjelenési formák ne váltakozzanak utcán belül, ne egy-egy magáningatlanhoz igazodjanak, hanem a teljes utcaképhez. Nem lehet a cél továbbá az sem, hogy kirívó, túlmintázott, "tájidegen" közterületi burkolatok domináljanak és vonják el a figyelmet. Egy burkolat akkor esztétikus, ha harmonikusan illeszkedik az épített tájba és simul a környezetébe, nem akarja túlerőltetni, túlhangsúlyozni önmagát.

Zöldsávok, köztertek, közparkok:

Zöldfelületet képeznek jellemzően a járda és útburkolat közötti, továbbá az árok és járda közötti felületek. A zöldsávon belül lehetőleg helyet kell biztosítani fásításnak, illetve - ha föld alatt nem elhelyezhető - közműoszlopoknak is. Törekedni kell az úttal párhuzamos fásításra, az út és a járda közti zöldsávban elhelyezve.

Elsődleges célunk Bagamér zöldfelületeinek összefüggő, egységes, egy rendszerben történő kialakítása - a közlekedési, közmű-, csapadékvíz elhelyezési feladatokkal összehangoltan. A zöldfelületeknek, fasoroknak egyenrangúságot kell biztosítani a közlekedési, közmű és elektromos hálózati létesítmények mellett. A globális felmelegedés és klímaváltozás miatt kiemelt fontosságúak lesznek a jövőben zöldfelületeink, megszűnésük és telepítésük ellehetetlenülése veszélybe sodorja lakóhelyi közérzetünket, településünk fenn- tartható fejlődését.

Közterületeink növényalkalmazására különös gondot kell fordítanunk. A klimatikus és termőhelyi szempontok változását figyelembe véve előnyben kell részesítenünk az őshonos fajokat, azok ökotípusait, kertészeti változatait, de az időjárás klimatikus változást okozó mivoltát is szem előtt kell tartani a tartós zöldfelületek és a községi zöldterület rendszer kialakításánál. A több szintű növényállományok összetételében a magas- és alacsony növésű fák, cserjék mellett új elemként az évelők és egynyáriak dinamikus lágyszárú társulása adja azt a kiegészítést, mellyel a zöldterületek településesztétikai és településökológiai szerepei kiteljesedhetnek, a zöldterület rendszer működőképessé válhat. Ez utóbbinak fontos további feltétele a külterületi zöldfelülethez történő kapcsolódása.

Bagamér hagyományos zöldterületein a legéletképesebb fajok: őshonosak - platán, korai juhar, mezei juhar, tatárjuhar, kislevelű hárs, ezüsthárs, nagylevelű hárs, kocsányos tölgy, pusztaszil, vénic szil, lisztes berkenye, madárcseresznye, cseplesz meggy (gömb koronájú), sajmeggy (gömb koronájú), magyar kőris, vadgesztenye, virágos kőris, törökmogyoró, tiszafa, fehérfűz, szürkenyár, rezgőnyár, jegenyenyár, közönséges nyír, lucfenyő; nem őshonosak – japánakác, ezüstjuhar, ostorfa, vöröstölgy, zöldjuhar (cv 'Flamingo'), kínai díszkörte, keskenylevelű ezüstfa, hamisciprus, leyland ciprus.

Korlátozottan fenntarthatók: őshonosak – madárberkenye, mogyorós hólygfa, hegyi juhar; nem őshonosak – csörgőfa, papíreperfa, spirál fűz.

Ültetésük, fenntartásuk közterületeinken nem javasolt honosságtól függetlenül: aranyló lepényfa, szivarfa, lila akác, gyümölcsfák (ide értve a nemes dió, valamint a fehér és fekete eperfák is). A lepényfáról hulló méretes töviseket tartalmazó hajtásai miatt. A szivarfa levéltetvesedés iránti oly nagymértékű fogékonysága miatt, melyre nincs megfelelő (alkalmazható) védekező eljárás. A lila akác fás növényekre felfutó fásodó hajtásaival a gazdanövényt elöli. A gyümölcsfák: egyrészt termésük jelentős része a környező burkolt területre hullik, azt szennyezi, másrészt lehullott bomló terméseken darazsak táplálkozhatnak ezzel veszélyt jelentve az arra közlekedő gyalogosokra, gépjármű vezetőkre egyaránt, harmadrészt termésük a nagykörúton belül fogyasztásra nem javasolható annak légszennyezettségéből származó káros anyag tartalma miatt, körúton kívül pedig ugyan kisebb, vagy nincs káros anyag tartalma, de ezeknek a közterületek növényállománya kapcsolja a zöldterület rendszert a külterületi zöldfelülethez. Ezt az igényt a gyümölcsfák nem tudják teljesíteni.

Ültetésük nem megengedett: fehér akác, zöldjuhar, kései meggy, bálványfa, amerikai kőris, gyalogakác.

Településünk zöldterület rendszerének jól megalapozott fejlesztése érdekében ajánlott átfogó olyan stratégiai tervet megalkotni, mely alapján projekt szintű intézkedési tervek készíthetők.

Az ingatlanok előtti közterületi zöldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlan tulajdonosok szerepet vállalhatnak, de a közlekedés biztonságát szem előtt kell tartani (kilátás). Az ingatlanok előtti zöldfelületek teljes felületen térburkolattal történő kiváltása nem megengedett. A lakóingatlanok előtti közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása, fakivágás esetén előzetes főépítész, vagy kertészi egyeztetés lefolytatása ajánlott.

Kerékpáros felületek

A kerékpáros felületek - a közlekedési mód intenzív terjedésével - egyre gyakrabban válnak az utcák jellegzetes elemeivé, és joggal hódítanak el felületet az utcák területéből. A kerékpárosok felülete vagy a közúti út- és járdaburkolathoz integrálandó - jellemzően településközpontbéli környezetben -, vagy pedig önálló elemként jelenítendő meg, tipikusan a külsőbb részeken. Önálló elemként burkolatuk legyen elkülönült, de önmagában homogén felület. Önálló kerékpárút burkolataként elsősorban az egységes aszfalt felület ajánlott.

Közművezetékek

Törekedni kell a közművezetékek terepszint alatti vezetésére. Ahol ez nem megoldható, a vezetékeknek optikailag követni kell az utca vonalát. Törekedni kell az oszlopok zöldsávban való elhelyezésére, a fásítás (beleértve a gyökérzetet és a koronát is) fenntart- hatásának hosszútávú zavarása nélkül, ritmikus kiosztással. A közmű-légvezetékek egymással és a közúttal való keresztezését minimalizálni szükséges. A légvezeték-hálózatokkal érintett utcákban, közterületeken törekedni kell a különböző (elektromos, elektronikus hírközlési) légvezetékek azonos oszlopsoron vezetésére.

A REKLÁMOZÁSI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

A közterületen történő, illetve közterületről látható reklámozási tevékenységet a község arculatának megőrzése és a „reklámzaj” elkerülése érdekében a településképi, közlekedési, vagyonbiztonsági, környezetvédelmi szempontok figyelembevételével szabályozni szükséges. Az épületek falán elhelyezett cégérek, cégtáblák, cégérszerű reklámtáblák az adott épületben folytatott tevékenység reklámozását szolgálják, e hirdetőberendezéseket a község területén az épület homlokfalain, ajánlott elhelyezni.

A reklámberendezések elhelyezésére vonatkozó irányelvek az alábbiak:

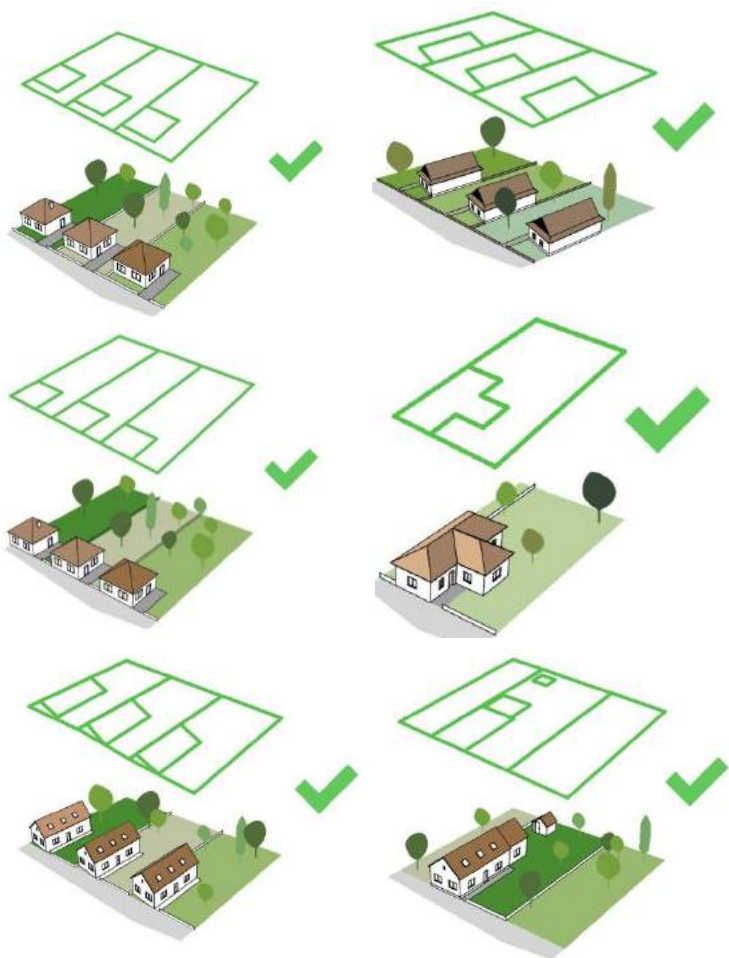
- A meglévő homlokzati architektúrát figyelembe kell venni. A homlokzat színvilágához illeszkedő színek alkalmazandóak, az élénk színek kerülendőek.
- Üvegfelületre ragasztani csak visszafogott, áttetsző, víztiszta fóliával lehet, az épület stílusjegyeivel összhangban megtervezett módon. A teljes üvegfelület ragasztása kerülendő. A védett épületeken elhelyezett reklámfelületeket a védelemre jogosult szervekkel egyeztetni szükséges.
- A reklámfelirat a portál és az ereszpárkány közötti homlokzati sávban helyezhető el, indokolt esetben az ablakok közötti falfelületen, amennyiben egyéb hely nem áll rendelkezésre.
- Kerülendő a táblaszerű, lemezre matricázott reklámfelirat, helyette a dobozolt, síkból kiemelkedő felirat használata javasolt. Új épületek tervezésénél ajánlott az egységes reklámtartó konzolok alkalmazása.
- Ahol a reklámberendezések nem a helyben folytatott tevékenységek reklámozását szolgálják, ott a község az utcakép és környezetbe illesztett reklámtartó berendezéseket követeli meg (pl.: üzletek reklámozlója, reklámhenger, zászló és „citylight” típusú hirdetőberendezések)
- A nem helyben folytatott tevékenységek reklámozását a község különböző, frekvenciált pontjain elhelyezett hirdetőberendezéseken szükséges megoldani.
- A bevezető útjaink mentén és a központi épületeken elhelyezett óriásplakátok számát csökkenteni szükséges. Prioritást élvez a központ és a főutak, települési összekötőutak menti épületek oromfalain, kertjeiben lévő óriásplakátok eltávolítása.
- A nagyméretű molinók épülethomlokzaton történő tartós alkalmazása kerülendő, ez alól kivételt képeznek az ideiglenes, rendezvényeket népszerűsítő elemek.
- A „kevesebb néha több” elv alkalmazása a reklámok tervezésénél elsődleges szempont legyen. Kerülni kell az azonos reklámtáblák indokolatlan ismétlését.

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, KERÜLENDŐ MEGOLDÁSOK

Arra a kérdésre, mitől szép egy épület, legyen az akár lakóház, vagy egyéb nem lehet egy mondatban válaszolni. A szépség sokféle lehet. Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket, hanem iránymutatást szeretnénk nyújtani. Szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat.

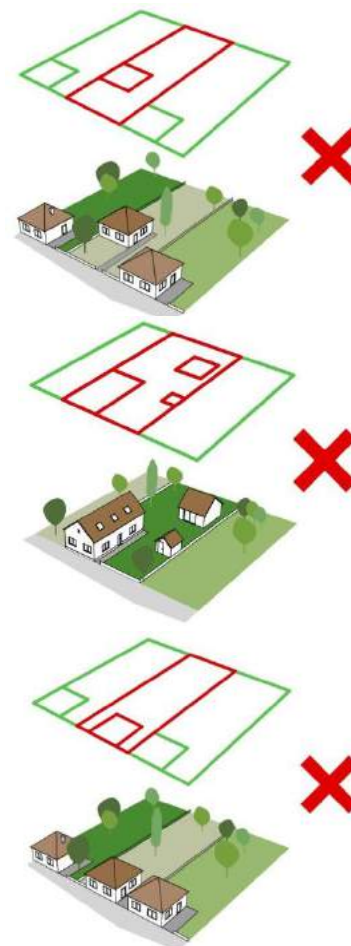
A község teljes területén a helyi védelemmel érintett és településképi szempontból meghatározó tereületeken kívül kerüendő a tájidegen építészeti megoldások alkalmazása.

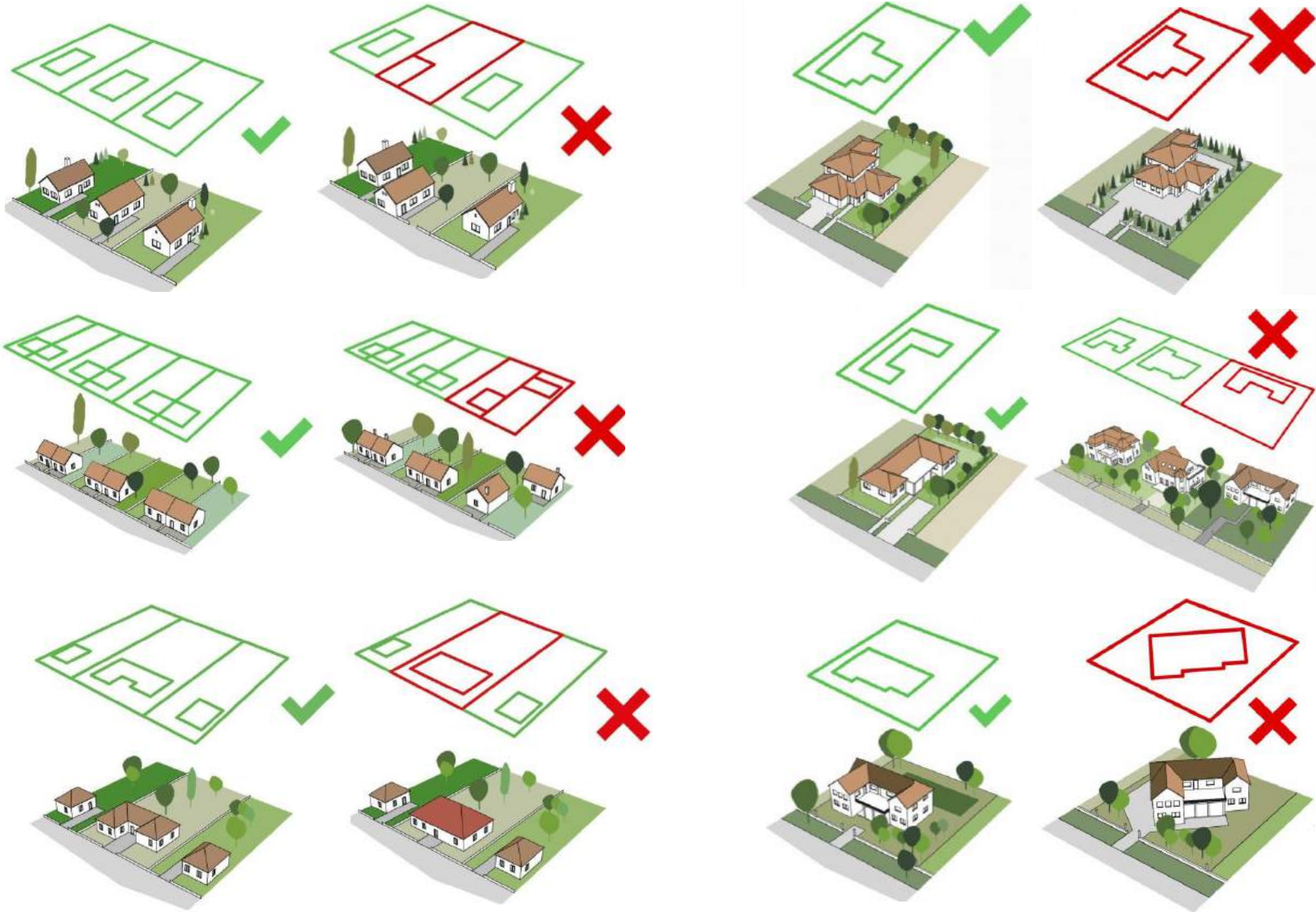

TELEPÍTÉS

Kertvárosias és falusias településrészekben jellemző beépítési mód az előkertes vagy előkert nélküli oldalhatáron álló, szabadon álló beépítés. Épület, építmény építése, bővítése és felújítása esetén azokat a mellettük lévő szomszédos épületekhez igazodó módon kell telepíteni. Az előkert mélységének és az oldakert szélességének nagymértékben történő eltérése kerüendő. Közterület felől elsősorban az elsődleges rendeltetésű főépület helyezendő el a beépítési mód vizsgálatával.

Oldalhatáron álló beépítési mód esetén meg kell vizsgálni a telepítési oldalt, melyhez szabálytalan alakú telkek esetében is illeszkedni kell.

Az építési vonalat a szabadonálló és az oldalhatáronálló beépítési mód esetén a szomszédos épületek határozzák meg, ettől való eltérés kerülendő. Lehet előkertes, előkert nélküli vagy hézagosan zárt sorú beépítés. Hézagosan zárt sorú beépítés esetén a zárt sorúságot az épülethez igazodó magas kapuzattal kell megoldani. Az egységes utcakép elérése érdekében minden esetben illeszkedni kell.

MAGASSÁG

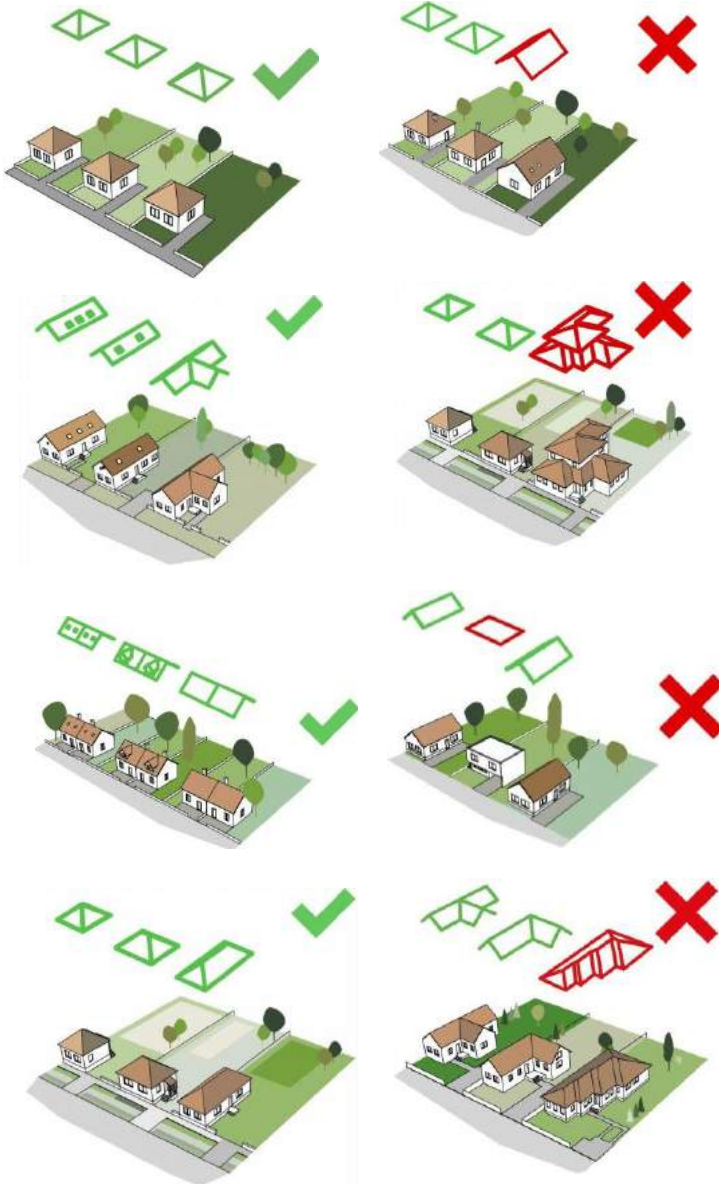

Épület, építmény építése, bővítése, felújítása esetén a meglévő szomszédos épületektől az építmény-magasság tekintetében és szintszámok meghatározásánál a nagymértékben való eltérés kerülendő.

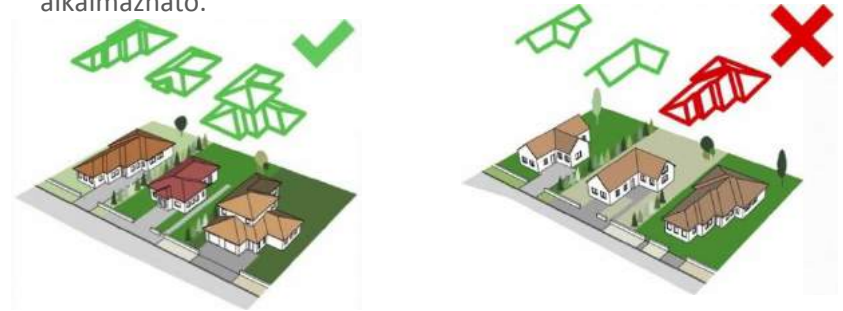
Törekedni kell a településképbbe illő egységes utcakép kialakítására, az épületek összhangjára.

TETÓFORMA, TETŐHAJLÁSSZÖG

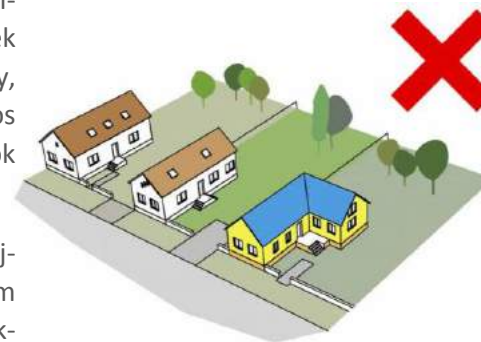
A környezetbe, az utcaképbe és a szomszédos épületekhez illeszkedő tetőforma és tetőidom alkalmazása javasolt. Mediterrán, összetett tető csak az utcaképbe illeszkedően alkalmazható.

HOMLOKZAT SZÍNEK, ANYAGOK

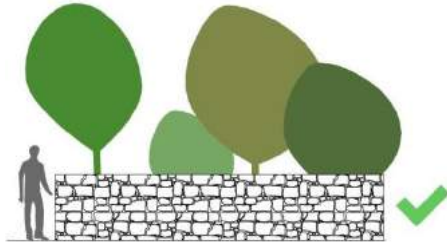
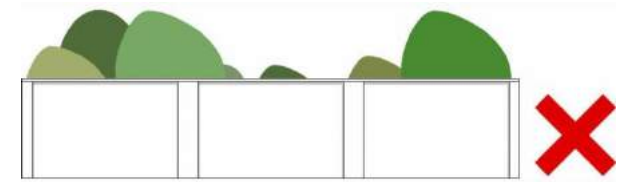
A tájidegen anyaghasználat és építészeti megoldások nem elfogadhatóak. Épületek, építmények homlokzati színének megválasztásánál a harsány, élénk színek alkalmazása kerülendő, a szomszédos épületekhez és a környezetbe illő pasztel és homok színek alkalmazása javasolt.

Az épület rendeltetésétől eltérő igényű és megjelenésű nyílászáró és anyaghasználat nem megfelelő. Kerti építményeknek, melléképületeknek anyaghasználatukban, színezésükben, léptékükben, tetőformájukban illeszkedniük kell a főépülethez és szomszédos épületekhez. Intenzív, élénk színeket egy-egy építészeti elem, vagy tömeg hangsúlyozása érdekében javasolt alkalmazni.

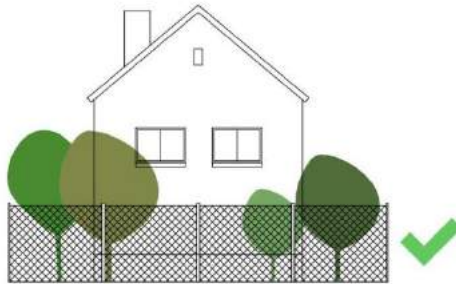
KERÍTÉS

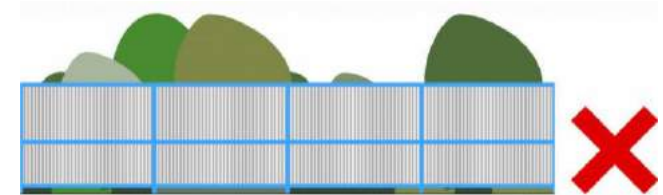
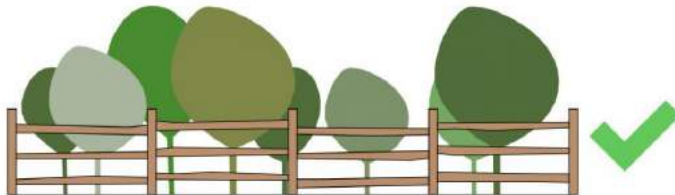
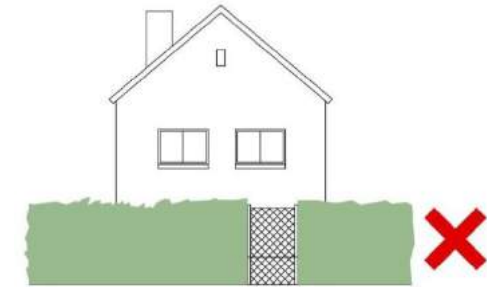
Új kerítés építése, felújítása esetén az utcaképhez és környezetbe való illeszkedés a meghatározó.

A kerítések színükben és anyaghasználatukban igazodjanak a főépülethez.

Áttört jellegű kerítés javasolt, a tömör és nem átlátható, falszerű megoldások nem elfogadhatóak, kivéve zárt sorú beépítési mód esetén.

KÖZPONT ÉS TÉRSÉGE

Közterületi megjelenés

- az oldalhatáron álló, vagy a már a központban megkezdett, az utcafronton megjelenő hézagosan zárt sorú épületeknél a kerítés megjelenése zárt hatású legyen, az épület magassági arányaihoz illeszkedjen
- fasorok, fás növényállomány helyét biztosítani kell a közművek mellett
- figyelmet kell fordítani a teresedések zöldfelületbe történő integrálására, hogy ne csupán forgalmi csomópontként működjenek
- az ingatlanok előtti közterületi zöldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlantulajdonosok szerepet vállalhatnak: de ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén előzetes főépítési-kertészi egyeztetés lefolytatása ajánlott
- a központból induló fő kivezető utak mentén kiemelt jelentőségű a zöldsávok fenntartása, kialakítása legalább háromszintes fásszárú növényállomány kialakításával, mert ezek a szakaszok és folytatásuk a belterület határáig jelentik azokat a zöldfolyosókat, melyek a községi zöldterület rendszert a külterületi zöldfelülethez kapcsolja.
- a kivezető utak számos kisebb utcát fűz össze, így azok zöldsávjai kell, hogy a zöldfolyosókat rendszerbe fűzzék.

Telek, telepítés

- a beépítés és a telekosztások kialakulnak tekinthető, ezért új épület elhelyezése esetén követelmény a fokozott illeszkedés
- a zárt sorú általános nem jellemző, csak indokolt esetekben a „hézagos” zárt sorú beépítés is elfogadható amennyiben azt a telek méretei indokolják
- az udvarok zöldfelületét az új beépítések alkalmával nem szabad felélni, törekedni kell a telken belül is az élvezhető zöldfelület kialakítására

Épület

- mértékletes tömegformálás
- kerülendő a nagy épületmélység, mivel aránytalanul nagy tetőfelületeket eredményez
- a mezővárosi hangulatú történeti központi magra a magastetős, míg az átépülő részeken a lapostetős épületforma is elfogadható
- kerülendő az elaprózott, túlzottan összetett és a kontyolt tetőidom
- kerülendő a manzárdtető és az alacsony hajlásszögű („mediterrán”) tető
- kerülendő az öncélú tetőfelépítmény
- a helyi védett és polgári-mezővárosi építészeti jegyeket hordozó épületeken a cserepeslemez fedések nem alkalmazhatók, helyette a síklemez használata javasolt

- homlokzatformálás során törekedni kell az igényes anyaghasználatra, az indokolatlan, síkban nem megmozduló burkolatváltások, tájidegen anyagok (ciklop) mellőzendők
- épületgépészeti eszközök utcai homlokzati beépítése mellőzendő, szükség esetén a településképi illeszkedés és az arányosság gondolatát szem előtt tartva takartan tervezendők
- a klímaberendezések kültéri egységeit az épületek tervezésénél szükséges kezelni, közterület felől takart épületszerkezeti megoldásokat, vagy központi klímaberendezéseket alkalmazva
- építészeti értéket hordozó épületeknél az épület-felújítás esetén törekedni kell az eredeti állapot visszaállítására, a minél kevesebb bontással járó rehabilitáció legyen a fő irányelv
- az építészeti részletek (ablakok, kapuk, vakolat-architektúra, kerámiadíszek stb.) feltétlenül megőrzendők, a megőrzés érdekében folyamatos karbantartásokról gondoskodni kell
- épületenergetikai felújítás során a helyi védelem alatt álló épületek esetében kerülendő a műanyag ablak alkalmazása
- épületgépészeti elemek nem, vagy csak rejtetten jelenhetnek meg a közterületről látható homlokzati felületen, műemlék épületeken egyeztetés szükséges

KERTES, FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZ

Közterületi megjelenés

- a közterületen a kialakult zöldfelületek fásított része megtartandó,
- mindenkor ajánlott a közterületi, utcai növénytelepítés esetén a kialakult utcaképre tekintettel lenni. (az örökzöldek alkalmazása nem javasolt)
- az ingatlanok előtti közterületi zóldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlan tulajdonosok szerepet vállalhatnak; ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén
- előzetes főépítész-kertész egyeztetés lefolytatása ajánlott
- csak az áttört kerítés alkalmazása javasolt, a tömör kerítésmezők kerülendők, helyette élősövény alkalmazása javasolt
- a néhol teljes telekhosszon alkalmazott közterületi burkolt autóbeálló (parkolóhelyek) felületét, zöldfelületek rovására történő további térnyerését csök- kenten szükséges

Telek, telepítés

- a beépítés szabadonálló, vagy oldalhatáron álló
- többszintes növénytelepítés ajánlott
- a melléképületeket a főépülettel együtt javasolt tervezni (pl. gépjármű tároló, kazánház, gazdasági épület)
- a nagy felületű térburkolatok kerülendők, a zöldfelületi jelenlétnek kiemelkedő szerepe van

- a kialakításra kerülő díszkerti funkció részletképzéseinél és növényhasználata tekintetében figyelembe kell venni a táji beágyazottságot és közvetlen táji kapcsolatokat: kerülni kell a túlzott mértékű, idegenhonos (pl. örökzöld) növényalkalmazást, törekedni kell az őshonos (jellemzően lombhullató) növények ültetésére
- megőrzendő az erős zöldfelületi beágyazottság és (háztáji) a gazdálkodás, a külterületi táj és a falusias jellegű településrészek kapcsolata, összhangját létrehozni és fenntartani szükséges. Az út és utcafásítások ennek például mindenkor hatékony eszközei melyek utcaképtől függően lehetnek gyümölcsfák, vagy lombhullató díszfák
- A hagyományos tájképi zöldfelület alakítás helyett azonban javasolom meggondolni az utcai zóldsávokban is az őshonosságra, az átvezető képességre, a megfelelő szintezettségre törekedni, mert ezek a zóldsávok is fontos kapcsolódási lehetőségei városunk zöldterület rendszerének a külterületi zöldterülethez

Épület

- törekedni kell az egységes megjelenés megtartására,
- kerüendő a hivalkodó színvilág és a sokféle anyaghasználat
- az egy - két szintes épület jellemző, a második szint javasolt tetőtérbeépítéssel
- az utcára jellemző épületmagasság megtartására és az illeszkedésre a tervezésnél figyelmet kell fordítani
- az előkert méretét a szomszédos épületek elhelyezkedése, és az így kialakult építési vonal befolyásolhatja, méretét a városképi illeszkedés felülírhatja
- a magas- és lapostetős épülettömeg is elfogadható az illeszkedés vizsgálata mellett
- a klimatizálási és egyéb épületgépészeti elemek utcafronti homlokzaton nem helyezhetők el, a klímaberendezések kültéri egységei alapvető esztétikai problémát jelentenek, egységes homlokzati építészeti megoldásuk körültekintő tervezést igényel a közterület felől látható oldalon (a rálátás minél takartabb legyen)
- a garázsok üzletszerű használata abban az esetben lehetséges, ha gépjármű tárolás a telken belül egyéb módon megoldható

GAZDASÁGI TERÜLETEK

Közterületi megjelenés

- a közterületen a kialakult zöldfelületek fásított része megtartandó, a beépülő területeken a fásításra figyelmet kell fordítani
- mindenkor ajánlott a közterületi, utcai növénytelepítés esetén a nagykoronás, jelentős árnyékot biztosító, egységes lombhullató fafajokat alkalmazni három-, négyzetes növényállományban és védősávokban, melyekben a védő hatás fokozása érdekében örökzöld fákkal kiegészítése javasolt
- az ingatlanok előtti közterületi zöldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlan tulajdonosok szerepet vállalhatnak; ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén előzetes főépítész-kertészi egyeztetés lefolytatása ajánlott
- csak az áttört kerítés alkalmazása javasolt, a tömör kerítésmezők kerülendők, helyettük élősövény alkalmazható,
- a burkolt autóbeállóknál elsődleges tervezési szempont a rálátás és közlekedési biztonság szem előtt tartása
- a határoló élő sövény ápolatlan tartása az ingatlan használójának feladata, így a közterületre, járdára, kerékpárútra benövő növényi részek eltávolítása is

- Bagamér területén a lakóterületekbe ágyazva is megjelenhetnek a lakóterület léptékét nem zavarva, jellemzően a hátsókerterek felől elhelyezve. Így az utcai rálátás is kisebb, nem bontja meg a település utcaképét

Telek, telepítés

- a beépítések aránya vegyes képet mutat: a régi iparterületek sűrű, míg az új, külterületi iparterület alacsony beépítési jellemzővel bír
- a telken belüli jelentős összefüggő zöldfelület kialakítása ajánlott
- a burkolt felületek arányát csökkenteni szükséges, ezek kedvezőtlen hatásának kiegyenlítésére a zöldfelületi arány, intenzitás növelésére van szükség (csapadékvíz elvezetés)
- a kötelezően előírt zöldfelületként, ill. védőfásítással jelölt területeken háromszintes növénytelepítés javasolt
- törekedni kell az ingatlanokon belül történő csapadékvíz elhelyezésre (talajban történő elszikkasztásra), vagy tározást követően egyéb, nem ivóvíz minőség igénylő célra (pl.: öntözés,) történő felhasználásra
- ajánlott a telekterületeken történő vízszikkasztást kiterjedt, a természetes talajrétegzettségbe durván beavatkozó, meredek partú és tájképileg előnytelen geometrikus alaprajzú csapadékszikkasztó medencék létesítése nélkül megoldani, változatos vonalvezetésű mederkontúrok kialakítása, mesterséges tavak telepítése javasolt
- a szabadonálló beépítés a jellemző
- a növényhasználat tekintetében figyelembe kell venni a táji beágyazottságot és közvetlen táji kapcsolatokat: kerülni kell a túlzott mértékű, idegenhonos (pl. örökzöld) növényalkalmazást, törekedni kell az őshonos (jellemzően lombhullató) növények ültetésére

Épület

- törekedni kell az egységes megjelenés megtartására, kerülendő a „lakóházszerű” tervezési metodika, architektúra
- az épület megjelenése fejezze ki annak ipari, kereskedelmi funkcionális jellegét
- kerülendő a „hozzáragasztott” irodaépületek építése, az épülettel komplexen tervezendő
- korszerű anyagok, egyszerű épületszerkezeti megoldások alkalmazandók, a mai modern ipari épületek előnyös tulajdonságait adaptálni szükséges

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Közterületi megjelenés

- a közterületen a kialakult zöldfelületek fásított része megtartandó,
- a közművek vezethetőségét biztosítani szükséges, de kerülendő a közutak fasorainak közműfenntartás, létesítés miatti megszüntetése. Mai korunkban, amikor újult erővel terjed a mezőgazdasági termelés nagytáblás üzemmódja és ezzel párhuzamosan a nagy hozzáértéssel kialakított mezővédő erdő- sávrendszer megszüntetése a közutakat kísérő fasorok fenntartásának, megőrzésének egyre nagyobb a jelentősége
- a kialakult jó gyakorlatnak megfelelően javasolt az önkormányzati külterületi utakhoz tartozó fasorok bérbe adása a kapcsolódó szántóföld tulajdonos részére
- a kialakult gyakorlat jelenti az éves bérleti szerződés megkötését, valamint éves fenntartási terv alapján a tevékenységek engedélyezését, az elvégzett fenntartási munkák ellenőrzését

Telek, telepítés

- alapvetően a mezőgazdasági termelési tevékenységgel érintett területek tartoznak ide
- a tanyákon a jellemző beépítés oldalhatáron álló, vagy szabadonálló
- a melléképületek jobbára a takarmányozási célokat szolgálják
- a zöldfelületi jelleg kiemelten fontos, díszkert kialakítása csak közvetlenül a tanyaépület körül, a tanyaudvaron javasolt
- a tanyákon őrzendő karakter elem ma is az önellátási célú zöldség-, gyümölcsstermesztés,
- homogén örökzöld sövények tuja-félékből való kialakítása nem ajánlott a növényhasználat tekintetében figyelembe kell venni a táji beágyazottságot és közvetlen táji kapcsolatokat: kerülni kell az idegenhonos (pl. örökzöld) növényalkalmazást
- megőrzendő az erős zöldfelületi beágyazottság és (háztáji) a gazdálkodás, a külterületi táj és a falusias jellegű településrészek kapcsolata, összhangját létrehozni és fenntartani szükséges.

Épület

- lehetőség szerint kerülni kell a további beépítéseket
- törekedni kell az egységes megjelenés megtartására, az egyszerű, nyugodt építészeti architektúra alkalmazása javasolt,
- az épületek díszítettsége mellőzendő
- az földszintes épületek jellemzők, megtartása ajánlott
- csak a magastetős épülettömeg alkalmazandó, a tetőidomok tördelése kerülendő, a nyeregtető és a kontyolt nyeregtető javasolt, a tetőhajlásszög 35 fok alá nem csökkenthető

KÉK-KÁLLÓ VÖLGYE ÉS TÉRSÉGE TERÜLETEI

Közterületi megjelenés

- a közterületként használt területeken a kialakult zöldfelületek fásított része megtartandó,
- a közművek elvezethetőségét biztosítani szükséges

Telek, telepítés

- jellemzi a nagy területigényű nagy zöldfelülettel rendelkező itermészeti használat, vagy éppen a vízgazdálkodási, de egyben természeti védelem alatt lévő területekre a védettséget jelentő érintetlen területi használat, a művi elem jórészt idegen a tájban, Aziokat lehetőség szerint takarni-rejteni kell.
- építményeket szabadonállóan kell/lehet telepíteni
- javasolt olyan parki faállomány kialakítása, mely az őshonosságra törekvés mellett a parki funkciókra tekintettel a teljes parki terület árnyalja, de a természeti védelmi és tájvédelmi szempontokat is figyelembe veszi

Épület

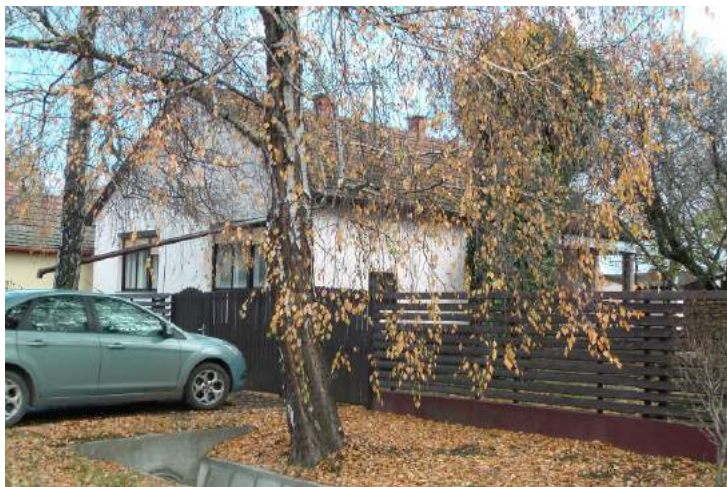
- épület nem, de a fenntartáshoz szükséges építmény elhelyezhetőtörekedni kell az egységes megjelenés megtartására, a funkcióhoz illeszkedő építészeti architektúra alkalmazása javasolt

JÓ PÉLDÁK

KERTEK

AJTÓK, ABLAKOK

HOMLOKZATKÉPZÉS

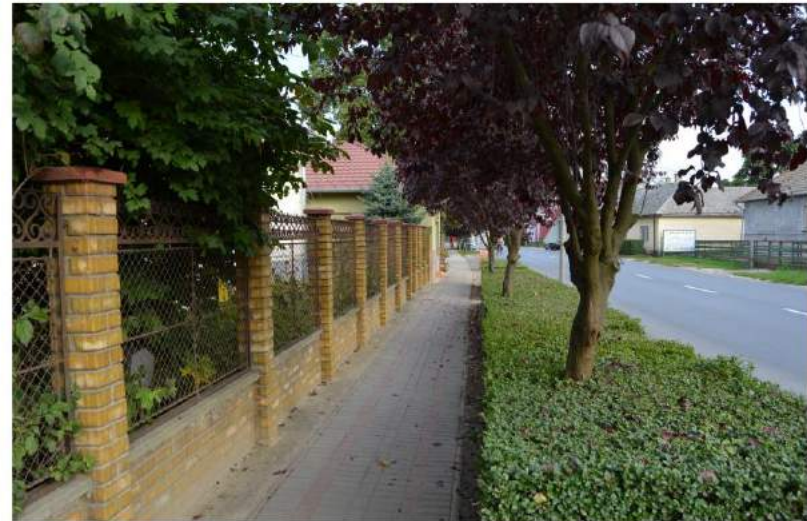
UTCÁK, TEREK, PARKOK

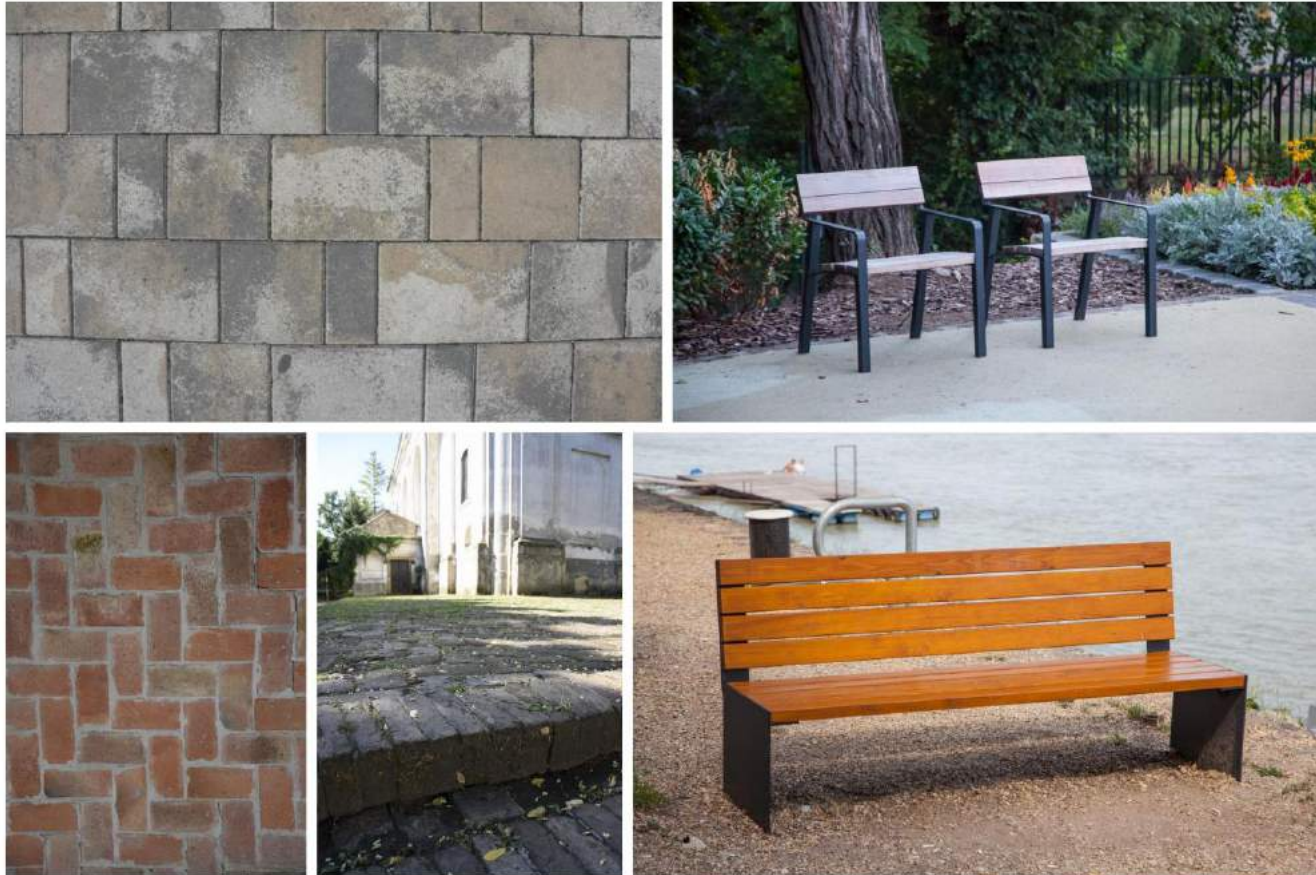

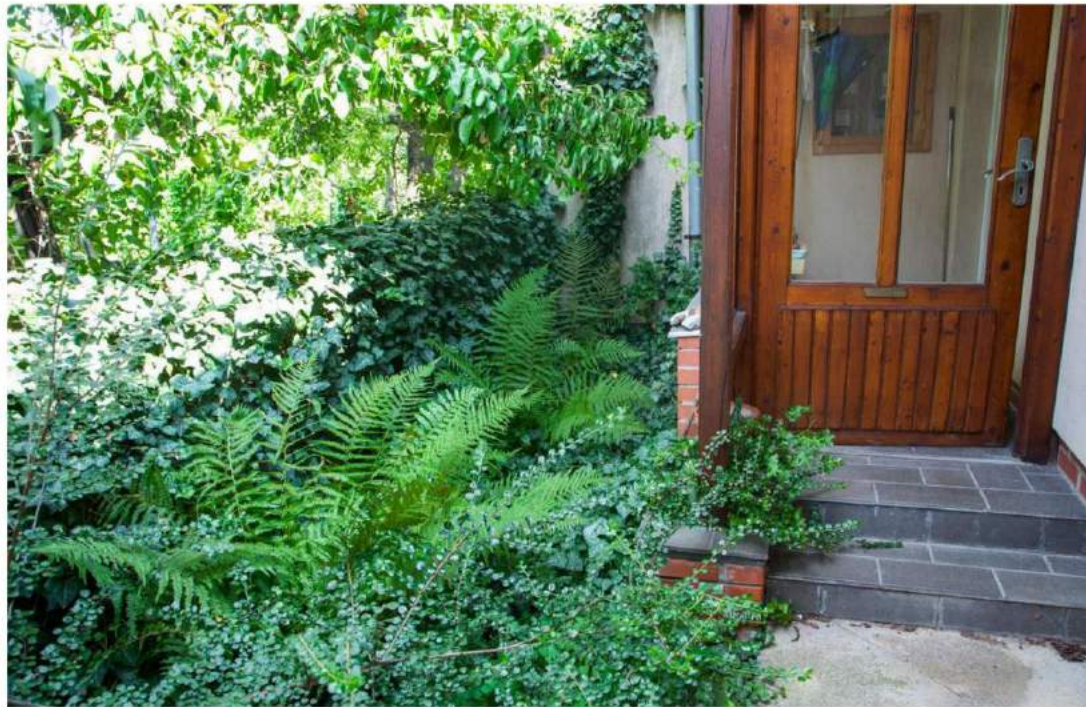
RÉSZLETEK²

---

² Településképi Arculati Kézikönyv szakmai előkészítő anyag

REKLÁMFELÜLETEK³

³ Nagykálló és Nyíregyháza Településképi Arculati Kézikönyv

4

⁴ Nyíregyháza Településképi Arculati Kézikönyv

IMPRESSZUM

BAGAMÉR NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Bagamér honlapcíme:

Bagamér Nagyközség emailcíme: bagamer@gmail.com

Bagamér postai címe: 4286 Bagamér, Kossuth u. 7.

Telefon:

Polgármester: Orvos Mihály

polgarmester emailcíme: polgarmester@bagamer.hu

Főépítész: Bohus Ildikó

főépítész emailcíme:

SZERKESZTETTE: Veres István

SZÖVEG: Veres István, Bohus Ildikó

FOTÓ: Az Önkormányzat

GRAFIKAI TERVEZÉS: TAK minta kézikönyv

Bagamér, 2017.

AZ ARCULATI KÉZIKÖNYV KÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDÖTT:

Kovácsné Tóth Krisztina Zsuzsanna, Telekfiné Bódi Mária

A véleményezési eljárások során véleményt formáló bagaméri polgárok, egyesületek, kamarák.